The First Telugu Bi-Weekly in Andhra Desa and the only Telugu Newspaper for H.E.H. The Nizam's Dominions

గోలకొండపత్రిక

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD-DN. Thursday 4-7-1935

103203 ప్రతి సోమ, గురువారములందు ప్రకటింపబడును

సంపుటము ౧౦ } (తూపుబజారు, హైదరాబాదు (దక్కన్) { సం॥ చందా

సంచిక ౧౪ } శ్రీ యువనామ సం॥ ఆషాఢ శు॥ ౪ గురువారము ౪-౭-౧౩౪౪ ఫ. { ౬ రూపాయిలు

స్వాతంత్ర్యమూర్తి

శ్రీ రాణాప్రతాపుడు

(శ్రీయుత లాలా శ్యామలాల్‌జీగారు కపూరు (గురుఘంటాల్ యజమాని)

ప్రతాపుని పేరు వినినంత, చమ్మపీనుగలందు, ప్రాణము ఉదికివచ్చును. ఎంతటి దుర్బలులు—రోగులు—వికిపందలైననేమి, ప్ర—తా—పు—డు—అను నాలుగు అక్షరములు వినినంత, ..విదివాకరి" అవిదూకుదురు. ఏమున్నదో అ పేరులందు: వినినంత—ఆ శ్రోతలకు రక్తము, మేనంత చిమ్మకొనును. అప్పటి రక్త నాళప్రవాహము, ఆ—ఆవేశపూరిత నాడీచలనము, ఎంతటి గట్టిలోహపు దాస్యశృంఖలములనైన, ఆ కలీలగ త్రెంపి తునకలుచేయు దివ్యప్రభ నొసగును గదా!

సామాన్యసింహబలమ — ఇక సింహబలమనో, విజయసామ్రాజ్యలక్ష్మీ మనోహరుల గావించును........అపరా మంత్రము........ప్రతాపుడు...పురుషుడు... పురుషసింహుడు—పురుషోత్తముడు. అఖిలజీవులకు మిక్కుటముగ మానవు డెంతచేయుగలడో అంతచేసి విడిచిననాడు—ప్రతాపుడు

భుజములందు దేవతాశక్తి. అతనిఖడ్గమో—త్రిశూలధరుని త్రిశూలము. ఇక ఖడ్గమో—..దీనిదర్పనము యమదర్పనము. వేరుగా దనిగు పగుపలాడుమంచుముగ దాని,..వ్రదూని సైరులు ఇం తేలఅతడు

అఖండలోచన శంభుడు

కోదండము లేని శ్రీరామమూర్తి.

నెపోలియను జీవితచరిత్రచదివి, మేవప్రశంసింతుము. రష్యా స్వాతంత్ర్యయజ్ఞమందు, తనసర్వస్వమును తుదకు తనను గూడ బలినొసగిన మహాత్మా టాలుస్టాయిని వేనోళ్ల పొగడుదుము.— ఇటలీస్వాతంత్ర్యసమావేశమువందు హోరాహోరిగాపోట్లాడిన గ్రేబాల్డీని ఎంతో గారవింతుము.

కాని శూరులలో శూరుడు—ప్రపంచస్వాతంత్ర్య పతాకధరులలో మేటి—శూరత్వమునంతయు కొల్లగొట్టి తన యాధీనము జేసికొన్న ఋత్విజుడు—అగు, రాణాప్రతాపునిమరచియున్న మనపై...ధిక్కారము......చూడుడీ!

నెపోలియన్—రాజై, రాజసౌఖ్యములబడసెను; రష్యావాసులందరు, టాలుస్టాయి అడుగులకు మడుగులొత్తిరి. గ్రేబాల్డీ ఇటలీజాతీయులందరకు నాయకుడై తనచేతిసంజ్ఞపై వెయ్యాదులేకీయులు ప్రాణార్పణ మునేయ సిద్ధమంచు కొనునంతటి సామర్థ్యముతో మనెను. కాని ప్రతాపుడో!—పట్టణములకు కొన్నిక్రోశముల దూరమున. దీనావస్థలలో కాలముగడపెను. పిపనుగురో నాలపుత్రులు దప్ప—రాచసైన్యము వెంటలేకుండెడిది. రాజతీవికి తగుపరికరములా, ఆంతిమశయము డిడిని—చెట్టునీడ విశ్రమింపుము [illegible]

౪ జూలై రోజు

హిందువులు—హిందూపుత్ర రాణాప్రతాపుని జన్మదినోత్సవము వైభవముతో సల్పుచున్నారు..ఇదివరకెన్నియో జరిగినవికూడా. కాని అదృష్టవాన్లను తెంద్రతేటివరకు ఒకడైన ప్రతాపుమువరల మనలోనెవ్వరైన ప్రతాపుని పవిత్రాశయముల నెరవేర్చెన దీక్షబూని కొనసాగించెనా? అదను ప్రసాదిత్తు మెంతజేసినా? ఇట్టిభక్తిహీన పూజలుచేసిన నేమి—ఊరకున్ననేమి పుంసమాత్రులు పండుగనాళ్ ఇంకేమి?— ఒక్క—ప్రతాపుడైనబుట్టిన, మనస్థితి ఒక్క—మ్మిడిమారుయుండెడిదిగాదా?

హిందువులారా! రండు. ఆచిరకీర్తి ప్రతాపుని జన్మదినోత్సవము జరుపుదము. ఈస్వాతంత్ర్యమూర్తి మనదేశ—ధర్మక్షేమమునకై ఎట్టిదివ్యప్రయత్నము లొనరించెనో చూతము. అపై మనకార్యక్రమము నియమించెదము.

తనతండ్రిమరణానంతరము. ౧౫—౭౨ క్రీ.శ.మున ప్రతాపుడు రాచగద్దెను అలంకరించెను. మొదటి ప్రయత్నముగా దేశస్వాతంత్ర్య పంకజబద్ధు డయ్యెను—అతెతపను హైహిందువులరక్షణ స్వాతంత్ర్యము అను రెండు భారములు అతనిభుజములపై బడెను......అచిరకాలములోనే పమయమెవిందుకొనెను,

ప్రతాపుడు రాజైనకాలము మేవాడు హానిగుచున్న కాలము. మేవారు మాత్రము ప్రతాపుడు రాజై యుండెను. కాని ఉదయపురము దప్పతక్క—వదంతయు,అక్బరు యాధీనమునందుండెను.నిజమునిచారించిన ప్రతాపునికి ఆధివ్యులు, రాజధాని; గుర్రలు సింహాసనము, [illegible] ఇంతే గాదు, ఎప్పటికి అక్బరు సైన్యములు ముట్టడించుచుండు దృము గాయ—కా., జైసల్మీరు—అజ్మీరు—మార్వాడ—జయపూరు బూంది—మొదలగు దేశములరాజులు [రాజపుత్రులే] ప్రతాపుని చెల్లెచెండాడెదశ్వాసుకె—అక్బరు అనుచరులై మొగలులోయుండిరి. ఎల్లప్పుడు యముని జాయమండెడి [illegible] ప్రతాపునితో పోట్లాడునది. ఆరాజపుత్రరాజులు ద్రోహులు., "చిత్తోడుస్వాతంత్ర్యమే ప్రతాపునిగమ్యస్థానము." అచటివిందమామజండా నూతబెరికి—ఆప్రతి పతాకము ఎగురవల యునని యేఅతనిసంకల్పము...ప్రయత్నము గోపునవే

ఎంతకరచనేమి,గమ్యస్థానమును చేరనో—నాసంకల్పమును సిద్ధింపకయే అంతఃకరణ—రాజుచనీవిని, పోత్తుగావిడిమును. మొత్తనింపకొనుకాంచవస్వాత్రిప్యయిత్పనటులని గట్టిప్రతిజ్ఞచేసెను

[illegible]

ప్రతాపుని స్థైర్యమే......అక్బరుకులొంగనియలేదు, ఆ సాటకలందిరిలోక, ఎన్ని యోజనములు, వట్టి ఎడాలో ద్రిమ్మరుచుటలకపహించెను......ఇన్నిటిలోను తమాంక దుపటుక తెవదీయలేను. కాని ఢిల్లీచక్రవర్తి మనంగ లలవంచలేదు.

తనదేశభక్తిబలమైనబలిదివ్యనలనిచ్చెను—దానిని ఈ చిన్న వ్యాసమున వర్ణించుట వీలుండునా? ప్రతాపునిఅనుచరులెందరోసారిపోరి దేశముకొరకు, ప్రాణముల గోల్పోయిరి వారి చరిత్ర—తోటినారలుమడవిపోవ తాను మూరత్ర అసైన్య మధ్యశక్తి యోధానయోధుల—శక్తి కిటలినిచ్చె—నాస్తుత్తిబ్రము నాశరెక్కున్నమునైరణరంగవిహారముపన్నివటి సేవలేల సహయము. అనోస్పెంత, వ్రాయునగును. మొత్తముమీద ఎప్పటికిఖ్యా ణప్రాణియైయుండు ప్రతాపుని పెన్న—సార్థ—జీవితము—స్వాతంత్ర్యప్రులమధ్య—హోరాహోరిపోరుచెను. హల్దీఘాటు మొదలగు ముఖ్యయుద్ధములు ప్రతాపునివజ్రసంకల్పముకొంతకై, దానిబలగములని చాటువు.

ఈదుర్భర దేశభ్రష్టదశయందును ప్రతాపుడుపలువిజయములనొందెను. కాని, వ్రాణము—పోవునంతవు, చిత్తోడుపై రాజపుత్రపతాక మెగిరించుసంకల్పము. సిద్ధింపలేదు.

—చనపావకాలముసన్నమైనది. మాపులంతచిత్తోడుదుర్గపునుపలలపులసైగుమ్మకొని నిండెను. ప్రాణుల్వపులుసహజధిమంతారమాపమునకై చటు వేచియున్నది......కాన్ని ప్రాణములో......వీడనొల్లవు

అప్పుడు—సర్దారులు శాంతముగా ప్రాణత్యాగముచేయ కుండుటకు కారణమరయ,

పృగరాజ హృదయుడగు—ఆ మహారాజు—,,చిత్తోడు స్వాతంత్ర్యమును నేనాడిబాలకైతి అనయె నాఅప్పటి ప్రయత్నములకు ఇప్పటి ఆస్తిఅక్కాలము. అమరసింహుడు—చిత్తోడు చిత్తోడు నా చిత్తోడు స్వాతంత్ర్యము నిప్పించునని, నమ్మకము కలిగించినగాని యీ ప్రాణత్యాగముజేయను"......అని పలుకిచ్చెను.

అంతప్రతాపునికుమారుడగు—అమరసింహుడు, ప్రతాపుని చేరి చిత్తోడుస్వాతంత్ర్యమిప్పింతునని ప్రతిజ్ఞాపూర్వకముగ ప్రతాపునిముఖకమలము వికసించెను, అతని ప్రాణములు వెడలిపోయె—ఒకకీర్తి పారిజాతమాగెను.

వి. ఈ

పర్యటన

కేంద్రిసంఘ ప్రచారకులగు శ్రీయుత మందిపెగ్గడ వెంకటేశ్వరరాజుగారు కరీంనగరము జిల్లాలో పర్యటనముచేయుచున్నారు. వీరిఉద్ధరణసంఘప్రచారమును వెల్లడిచేరకరపు, గ్రంథాలయములను ప్రోత్సహించుచున్నారు. బళ్లోద్ధారకులనుగురించిన ప్రభుత్వాజ్ఞలనమ్ముప్రజలు వీరివలనలభించగలరు. వీరుమహాజనులాంతను యుక్తి ..లవారా, జీవదయాపరత్వము, విద్యాబోధలను [illegible] యూ మొదలగువ్యాధులు శుభ్రతమాకు [illegible] పట్టుస్వముపాల మొదలగునవిబోధించె పాలురకు గ్రంథమున కొంతయుపకారము చేయదనున్నారు. మన కాపాడుటకు పరిశ్రమలు సుకాలలు గావి

నిఘంటు కొత్తది

పిలిచిందా

దేశీయోద్యమ కాలమున బహిష్కారము సుమనస్సెత్తి బ్రాహ్మణకారణము దక్కును.

ఒక బ్రాహ్మణాభిమాని.

ఏరువాక పున్నమ

కృషిపండుగ (బ్రాహ్మణేతరులలో అందు ముఖ్యముగా వ్యవసాయదారులలో —చాల ప్రాముఖ్యము వహించినట్టిది. ఈపండుగను గురించి నేను [illegible] జరుపుదేమ. "ఏరువాక" [illegible] దేశ్యపదముగా కోడుచున్నది. సంస్కృతపదము కొంతయని [illegible] యాంధ్రదేశమందు ప్రచారమందున్న పండుగ యని తెలుపదును. ఈపండుగను బ్రాహ్మణ్య [illegible] సంస్కృతమున జేసిన యున్నదో [illegible] గ్రంథములందు [illegible]. ఎందుకనగా ఈపండుగను జ్యేష్ఠ పౌర్ణమినాడు చేయుదురు. గృహ్యగ్రంథములందు జ్యేష్ఠ పౌర్ణమినాడు [illegible] యున్నది. దానికిని దీనికిని సంబంధమేమి [illegible] కొంత యీ విషయమును శోధించవలసియున్నది. ఇక ఈపండుగ తెలుగు వారిలోను, [illegible] విశేషముగా ఆచరింపబడుచున్నది. [illegible] దీనిని [illegible] ఏరువాక అనుపదమునుండి యూహింపబడుచున్నది. కానియది యిట్లుకాదు. ఈపండుగ బ్రాహ్మణకాలమునుండి హిందువు లందరిచే ఆచరింపబడుచుండెను. ఏరువాక యను పదమునకు ఆంధ్రదీపికా నిఘంటుకారు [illegible] వ్రాసియున్నారు.

ఏరు=సర్వోపయోగములు [illegible] సర్వోపయోగములుగల నాగలి. ఏరువాక=దున్నుట ప్రారంభము.

శబ్దరత్నాకరకారులు కొంచెము వేరు తెలిపియున్నారు.

ఏరు=ఎద్దులనుగట్టి దున్నుటకు సిద్ధపరచిన నాగలి.

ఏరువాక=దుక్కియొక్క ప్రారంభము.

ఈ రెండర్థములను విచారించి చూచినచో వ్యవసాయికులకు సంబంధించినదని నిశ్చయము. [illegible] ఈపండుగ [illegible] చేయబడును. అప్పుడు [illegible] విభూతి [illegible] (శుభర్థము [illegible]), పుణ్యాహవాచనము చేయుదురు [illegible] ఈపండుగనాడెద్దులకు [illegible] రంగులు పూసి గజ్జెలు, గంటలు, [illegible] మొదలగునవి యలంకరింతురు. ప్రొద్దుననే యింటిలో పొంగలి (పులగము) చేసి యెద్దులకు పెట్టుదురు. ఎద్దులనుగట్టి [illegible] గాడికి ధూపదీప నైవేద్యము లిత్తురు. సాయంకాలమందు [illegible] మున్నగువాం [illegible] వాద్యములతో [illegible] పోవుదురు. [illegible] తోరణమును [illegible] కొట్టి [illegible]. [illegible] మేలు కలిగించునదని వారి విశ్వాసము.

ఈపండుగ దక్షిణదేశ మందంతటను వ్యవసాయికులచే [illegible]

ఏమి చిత్రమో వ్యవసాయ ప్రాధాన్యమును [illegible] మనుస్మృతి [illegible] బ్రాహ్మణులు వ్యవసాయమును నిరసించి యున్నారు. [illegible]. వారు పండించినపంటల నుపయోగించుటయే [illegible]. నేటికాలమందును బ్రాహ్మణులు [illegible] చేయుచుండిరి. ఇట్లు [illegible] నాటినుండియే [illegible] ఏరువాకపున్నమ కూడ గృహ్యగ్రంథముల [illegible] కాని తక్కువజాతులనబడు తక్కిన హిందువులందరు మాత్రము [illegible] ముఖ్యమైన పండుగను చేయుటను మానక [illegible] గ్రంథకారులును దీనిజోలికి పోయినవారు కారు.

యథార్థ మాలోచించిన ఏరువాక పున్నమనే సంస్కృతమందు "అనడుద్వృషభయజ్ఞ" మని పూర్వకాలమందు చేయుచుండిరి. జైమినీయ న్యాయమాలా [illegible] కరణములోనిట్లు మనపండుగను గురించి వ్రాయబడినది.

శ్లో॥ అనడుద్వృషభయజ్ఞాదయ [illegible]
జ్యేష్ఠమాసస్య పౌర్ణమాస్యాం బలీవర్దా
[illegible] యంతిపోయన్ అనడుద్వృషభయజ్ఞః॥

భావము: [illegible] అనడుద్వృషభ యజ్ఞముచేయుదురు. ఇది జ్యేష్ఠమాస పౌర్ణమినాడు చేయబడును. ఆనాడు ఎద్దులనుబూజించి వాని [illegible]. ఇదియు అనడ్వృషభ యజనమనబడును.

ఇట్లు జైమినికాలము నాటికే యీపండుగ ప్రసిద్ధమైయుండెను.

[illegible] ఆచ్చతెనుగులో ఏరువాక పున్నమయని [illegible] జైమిని చూపించిన [illegible] సరిపోవుచున్నది. కృషికులకు ఎద్దులేజీవిత సర్వస్వము. కావున వానిపూజ కృతజ్ఞతా సూచకము. ప్రశంసనీయము.

ఏరువాకయనుపదము ఏరువాకఅని యుండవలెనని కొందరియూహ. ఏరువచ్చుకాల [illegible] ఈపండుగ చేయుదురనియు నందుచేతనిది ఏరువాక కాక ఏరురాకయే [illegible]. కానియిదితప్పు. సర్వవిధములనిది ఏరువాకయే!

—హిందువుల పండుగలనుండి

* * * * * * * * * * *

(జ్యేష్ఠపౌర్ణమి ఏరువాక పౌర్ణమి. [illegible] రైతులకు క్రొత్త సంవత్సరం వస్తుంది. క్రొత్త పాలేళ్ళవస్తారు క్రొత్త [illegible] కట్టి క్రొత్త పాలేళ్ళతో నాగలి [illegible] ఆది నూతన సంవత్సరానికి [illegible]. ఆనాడు క్రొత్త [illegible] పాటలు పాడుకుని [illegible]. యజమాని పళ్ళుపూవులు ఫలహారం పంచిపెట్టాడు. 30 సంవత్సరముల వయస్సుగల ఒకవ్యక్తినుండి గ్రహించిన పాటలు కొన్నియిందులో సమర్పిస్తున్నాను. ఈ పాటలలో [illegible] భావౌన్నత్యముంది. చక్కని [illegible] యీపాటల [illegible] యందిచ్చింది —రాప్రారు) ఈ క్రింది పాటలు కృష్ణాపత్రిక నుండి ఉద్ధృతములు.

* * * * * * *

—ఏరువాకపాట—

ఏరువాకొచ్చింది ఏరువాకమ్మ
పల్లెపదులూపొంగి వెంబడేవచ్చాయి
నల్లమేఘాలలో నాట్యమాడింది
కొండగట్టులమీద కులుకులాడింది
ఇసుకదిబ్బలో [illegible]
పాడుతూ కోయిలా పరువులెత్తింది
ఆడుతూ నెమలి అలసిపోయింది
నవ్వుతూ మా అయ్య బువ్వతిన్నాడు
ఏరువాకొచ్చింది ఏరువాకమ్మ
పల్లెపదులూ పొంగి వెంబడేవచ్చాయి.
ఆకాశమునమబ్బు లవతరించాయి
మబ్బులోఒకమెరుపు మాయమైపోయింది
ఉరుమొక్కటేపెళ ఉరిమిపోయింది
కాపుపిల్లల మనసు కదిలిపోయింది
ఆటకమీదా గంప అందుకోవయ్య
విత్తనాలు [illegible]
[illegible] ముంచెత్తువాన
కలుపురా [illegible] కొత్తదూడల్ని
కట్టరా [illegible] కొత్తనాగళ్ళు
దున్నరా [illegible] అయ్య దున్నల్లమీరు
ఒకగింజ [illegible] పదిల్లమీకు
ఏరువాకొచ్చింది ఏరువాకమ్మ
పల్లెపదులూపొంగి వెంబడేవచ్చాయి.
కొత్తెద్దులు [illegible]
కొత్తబట్టలు తెచ్చి [illegible] మీరు
పళ్ళుపూవులు తెచ్చి పంచిపెట్టాలి
కొత్తబట్టల [illegible]
కొత్తనాగళ్ళ [illegible]
కొత్తదూడలతో
కొత్తపాలేళ్ళతో
ఏరువాకా [illegible]

కొత్తపంటలు మనము కోరుకోవాలి"
ఏరువాకొస్తుంది ఏరువాకమ్మ
పల్లెపదులూపొంగి వెంబడేరావాలి.
ఏరువాకమ్మకీ ఏమికావాలి?
ఎర్రఎర్రనిపూల మాలకావాలి
ఎరుపు తెలుపుల మబ్బు కొండకావాలి
ఏరువాకమ్మకీ ఏమి మొక్కాలి
పొలముగట్టున నిలచి వేడుకోవాలి
టెంకాయపడపప్పు తెచ్చిపెట్టాలి
ముత్తైదులందరూ పాటపాడాలి
పాటపాడుతుతల్లి పాదాలు మొక్కాలి
ఏరువాకమ్మనీ ఏమికోరాలి?
ఎడతెగని పేరలిన్ని వేడుకోవాలి
పాడిపంటలుకోరి పరవశించాలి
ఏరువాకొచ్చింది ఏరువాకమ్మ
పల్లెపదులుపొంగి వెంబడే వచ్చాయి.

—నాగలిపాట—

ముందుకేడు దున్నే వాడా
ముద్దులబావ!
దాహమెద్దుకు వాహమూయెను
కాపు వదిలావా?
దానికనాగలి దున్నేవాడా
ఎర్రపంచెల చిన్నవాడా!
వెలపెద్దుకు దాహమూయెను
తెలుసుకున్నావా?
వెండిమురుగుల వెలుగుచూచి
ఎర్రపంచెల షోకుచూచి
తోలవేమో దోగిరతని
ఆపలేకా మెట్టనాగాలి
అడ్డసిపోయావా?
ముందుకురులు పైకెదుట్టి
ములుకర్ర చేతపట్టి
నూగుమీసం పైకిమెలిపి
నాగలితో నడచిపోవా?
వన్నెచిన్నెలచిన్నవాడా!
పన్నుకోవా కొత్తనాగాలి
దున్నుకోవా ఆకుమళ్లను
ఆడుకుంటూ పాడుకుంటూ
అడుగులేసేవా!
కొత్తగుచ్చిన దేశమందు
కఱవులుంటాయా!
దుక్కిదున్నిన దేశమందు
దుఃఖముంటుందా!
కాపునడచిన భూమిమీద
పపుతగ్గిందా!
మోటనాగలి దున్నుకుంటూ
పాటలేవో పాడుకుంటూ
పాటుపడితే లోటులుంటాయా?

—పడుచుపిల్ల పాట—

తొలకరి ఒకమబ్బు తొంగిచూచింది
మబ్బులో ఒకమెరుపు మెరసిపోయింది
పెరటిలో ఒకజల్లు కురిసి వెలసింది
జల్లులో నానునను జారిపోయింది.
ఏకొమ్మమీదనో ఎండ కాసినట్టి
పట్టితో వలపట్టి ఎగిరిపోయింది
ఏరువాకనాటి కేడాడెదాటింది
ఎదిరిచూచి గుండె చెదిరిపోయింది.
పిట్టపిట్ట ముద్దు పెట్టుకున్నాయి
గోపురాన్నీయిల్లు జేరుకున్నాయి
పట్టిగాలికి చిలుక తెగిరిపోయాయి
ఎందుకో నాలోన లిగిరిపోయాయి.
పటిపడ్డనేను
పాటపాడేవేళ
నవ్వుతూమాబావ

పువ్వులే రేవేళ
కొంటెకోయిలపైన
కూతకూసేవేళ
లేతనునులు విచ్చి
పూతపూసేవేళ
బావొచ్చినాతోటి
బాసలాడాలి —
ముద్దొచ్చినాతోటి
మురిసిపోవాలి
పెరువాకిమ్మమ్మ కేమరురావాలి
తలవంచి మనుచూచి దీవించిపోవాలి.

— రావూరు

కృష్ణాపత్రిక నుండి.

జాబులు

ఆంధ్రాభ్యుదయ వత్సరము

ఆంధ్ర యువజన సంఘమునకు సూచన

(ఆంధ్రాభిమాని)

ఈసంవత్సరము లో అనేకవిషయము లందు ఆంధ్ర యువకులకు విజయము లభించుట సంతోషావహమైన యంశము.

హైదరాబాదు సివిలు సర్వీసు పరీక్షకొరకు ఎన్నుకొనబడినహిందువుడొక్కడును ఆంధ్రుడే తహసీల్దారు పదవుల కొరకు తీసికొనబడిన ఇద్దరుహిందువులలో ఇరువురును ఆంధ్రులే

ఇటీవల ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ ముఖ్యపరీక్షలలో మొదటివారుగా వెడలినవారు ఆంధ్రులని తెలియుచున్నది. ఎల్.ఎల్.బి. ఫైనలు పరీక్షలోను బి.ఇ. పరీక్షలోను అత్యుత్తములుగా ఉత్తీర్ణులైనవారు రెడ్డివిద్యార్థులవసతిగృహములో నుండిన రెడ్డియువకులు బి.ఏ. పరీక్షయందు మొదటివాడుగా వెడలినవాడు వరంగల్లు జిల్లాలోని ఖమ్మంమెట్టు వాస్తవ్యుడనియు, మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలో ప్రథముడు హనుమకొండనివాసియగు ఆంధ్రుడనియు తెలిసినది.

రెంజనిరింగు పాఠశాలలోని అప్పరుసబార్డినేటు పరీక్షలో కృష్ణాలయమునకు నుకూడ ఆంధ్రుడేయట!

స్కూలు ఫైనలు పరీక్షలో అత్యుత్తమ పదవిని రోహిణి చదరి యుండరియుగుటయు, ఆంధ్రులు మవిశేషించి అంధ్రియుగుటయు, మనమిదివరకే తెలిసికొనియున్నాము. ఇంకను ఎం. ఎస్సి మొదలగు పరీక్షలందరకే తెలియవలెను విశదము గాలేదు.

పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేటు కొరకు విశ్వవిద్యాలయమున మొదట చారుగా ప్రశంసింపబడినవారు తీసుకొని పిల్లప్రత్యేకులును లోను దరిదరపరీక్షలలోను నగొరవముగ నెగ్గిన యువజనులందరకేరికమ వంశ అభినందనము.

ఈయాంధ్రయువజనులందరకును అభినందనములు చెప్పకబడియున్న నిజాంరాష్ట్రములోని వారగు ఆంధ్రులు విద్య వలన నెట్టి యున్నత పదవులకు యోగ్యతాలందుకున్నను వారు మాతృదేశమునకు చిరకీర్తి సార్థకము గావలెను. వారియున్న ఆంధ్రత్వమును ప్రజ్వలింపజేసెదరనియు గంపెడంతయాశతో నున్న యభిమానులకు ముదముచేకూర్తురుగాక! ఆంధ్రయువజనసంఘము తమసోదరుల సన్మానించి కృతకృత్యులగుదురుగాక!

సనాతనులవంతు

మ. రా. రా. శ్రీ గోలకొండపత్రికా సంపాదకులకు:—

అర్యవర్యా,

సంస్కర్తలు తమసంస్కరణప్రచారమున శ్రద్ధవహించి చూపుకొంది సనాతనులు తమలోపము అనుపనియందు కొనసాగింపుచు అప్రధానములైన చిన్నచిన్న విషయములను గూర్చి శక్తిని వెచ్చించుటకు సమర్థులగుచుండుట శోచనీయముగానున్నది.

తమ గతసంచికలో ఒక "సనాతనశ్రేయోభిలాషి" తెలిపినవారు చిన్నచో పూర్వము యెంతో గొప్పగారివముపొంది అగ్రవర్ణులనిపించుకొన్న బ్రాహ్మణులకు యిప్పుడు యెటువంటి భోజనము దొరకుచున్నది ఆనివిచారము.

శ్రాద్ధమందు భోజనముచేయుట చేయవలసిన పాపమంతయు ఆ యుపాయములదక్షిణ చెల్లించిన మాత్రాన పోవునా? ఆ యుపాయములు హరించునా? లేక కల్గాయవమును చేసినకోగావి యూరెల్లాడు యూపాటిలు, యుపాయములు మన యెంతప్రాచీనశాస్త్రములలో చెప్పబడినవి? బ్రాహ్మణులు భోక్తృత్వముచే వచ్చు ప్రాయశ్చిత్తము యూకా శ్రాద్ధమునందు గాక ఇతరవిషయములందును చేసినవారికి మూడవయుపా [illegible] వెయ్యిటి? ఏమిటి? ప్రాయశ్చిత్తము గలదా అనుటవలన తృప్తి యేమి? ఆనాటితరుణములో కేశాలకు విచారమని చెప్పి అనుటవలన ప్రాయశ్చిత్తమే యంతమాత్రము తగునా?

నేడుబహిష్కారము చేయబడినవారు చెప్పినవారికి మూడవవర్షముదాటి తెల్పుటకు అవకాశములేదు, గొప్పగొప్ప పీఠాధిపతులు ఠీవిగా లేదు. బహిష్కారముదాటిన వారు రద్దుపరచి తమ తప్పును [illegible] గారితో, చెప్పినవారి పక్షమున వినిపించుచు [illegible] [illegible] [illegible]

విద్యార్థుల ఆరోగ్యపరిశీలన

మ. రా. శ్రీ గోలకొండపత్రికా సంపాదకులకు:—

అర్యవర్యా,

పాఠశాలలలో చదువుచున్న బాలుర యొక్క యు. విద్యార్థినులయొక్కయు, ఆరోగ్యపరిశీలనకు వైద్యశాఖాధ్యక్షులగు డాక్టర్ జె. నార్మన్ వాకర్ గారు తయారుచేసిన [illegible] ప్రభుత్వమువారిచే ఆమోదింపబడి [illegible] స్కీము యొక్క ముఖ్యాంశములను గవర్నమెంటువారు ప్రకటించి చూచినను స్కీము చేయు ఏర్పాటులు చేయబడినంతవరకు స్థిరపరచబడియున్నది. అందులో ఒక ముఖ్యలోపము కనబడుచున్నది. అదియేమన యీపరిశీలన కేవలము ప్రాథమిక పాఠశాలలవిద్యార్థులకును, విద్యార్థినులకును లేకపోవుటయే

సెకండరీ పాఠశాలకును, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాపీఠ కళాశాలలకున్నూ యిదివరకే విద్యార్థుల ఆరోగ్య పరిశీలనకొఱకు ఏర్పాటులుచేయబడి యుండెను. కాబట్టి వాటినియిప్పుడు ఏర్పాటులో చేర్చవలసిన వసరము లేదని చెప్పుట యుక్తము. కాని ప్రాథమిక పాఠశాలలు వదలుటకు మేలా? ఉన్నతపాఠశాలల విద్యార్థుల ఆరోగ్యపరిశీలన ఏర్పాటును ప్రాథమిక పాఠశాలలలో కూడ ఏర్పాటు చేయించుటకు చాలినంత ద్రవ్యసహాయము లభించనందువల్ల యిట్లుచేయబడెనని చెప్పినచో, యిప్పుడు ఉన్నత పాఠశాలలకై వినియోగించ తీర్మానించిన మొత్తం ద్రవ్యమును ప్రాథమిక పాఠశాలల విద్యార్థుల ఆరోగ్య పరిశీలనకొఱకే వినియోగించినచో బాగుండునని చెప్పుటతలంచెదను.

బాలమందివిద్యార్థులు ప్రాథమికవిద్యతో తమచదువు చాలించుకొనెదరు. మాధ్యమికవిద్యతోనే చదువుచాలించుకొందురు. ఇట్టివారి ఆరోగ్యములోపములను కనుగొని వాటినిర్మూలనమునకు తగినవైద్యసలహాలనియ్యుటవున్నతపాఠశాలలలోకంటె యెంతోగా అవసరము. ఉన్నత పాఠశాలలవలెగాక ప్రాథమిక, మాధ్యమిక పాఠశాలలలో చదువువారిలో ఎక్కువమంది బీదవారేయుండురు. కొందరు ప్రభుత్వము వారికి నెలజీతము కట్టలేని ప్రాథమిక పాఠశాలలలో చదువుచున్న బీదవిద్యార్థుల ఆరోగ్యపరిశీలనను గూర్చి వేరే చెప్పనక్కరలేదు. పాఠశాలలకు [illegible] యివ్వనిది బీదవిద్యార్థుల ఆరోగ్యములను కాపాడుటకు ప్రభుత్వము వారియొక్క ఒకముఖ్యమైన ధర్మము. బాల్యమునుండి ఆరోగ్యపరిశీలనకు సహాయము చేయుటకు అవసరము. బాల్యదశనుండి ఆరోగ్యపరిశీలనయందు [illegible] ఆరోగ్యలోపములు దృఢముగా నాటుకొన్నతర్వాత వాటినిపరిశీలించుట, నిర్మూలనమునకై ప్రయత్నించుట సులభమా? బాల్యదశలోనే అట్టిలోపములను కనిపెట్టి నిర్మూలించుటసులభమా? మొదటిదేసులభమనుకొనెదరా, ప్రభుత్వమువారు యిప్పుడు ప్రాథమిక పాఠశాలలలో అట్టి పరిశీలనమేర్పరచుట యుక్తముగాను.

ఒక విద్యాభిమాని.

ఆరోగ్య పరిశీలన విధానములో ముఖ్యలోపము

ఇటీవల మ. ఘ. వ. ప్రభుత్వమువారిచే అమోదించబడిన విద్యార్థుల ఆరోగ్యపరిశీలన విధానములో గొప్పలోపమువదలివేయవలసినదిగా నిర్ణయించుటయు బాలిక లకేదేనాటి హైదరాబాదు బులెటిన్ పత్రికయిట్లు వ్రాయుచున్నది.

"నగరములోని ౧౦౦ బాలికల ఉన్నతపాఠశాలలనన్నియు కలిపి ౧౦౦౦౦మంది చదువుచుండిరి. మొత్తముమీద అన్ని పాఠశాలలలో కలిసి ౧౦౦౦౦మంది బాలబాలికలు చదువుచుండిరి. ఉన్నతపాఠశాలలన్నియు ప్రభుత్వమువారిచేత నిర్వహించబడుచున్నవనోవిధము. ఈస్కీము (ఆరోగ్యపరిశీలనస్కీము) ఉపయోగించునంది విద్యార్థులకు నూతన్ అవసరముగా ఉపయోగించును. కాని మొత్తము విద్యార్థులసంఖ్య చూచిన ౧౦శాతము ఉన్నది. బాలికలవిద్యార్థుల ఆరోగ్యమును ఉపేక్షించి ఉన్నత పాఠశాలవిద్యార్థుల ఆరోగ్యమును కాపాడుట ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశముగా మేమనుకొనము. ఈస్కీము ౧౦౦౦౦ అమలుకు మాత్రమే లభించుచున్నది........ ప్రత్యేకము బాలికలకొరకు వైద్యశాలాధ్యక్షురాలు ఈవిధానమును గూర్చి ఆలోచించుటకు నియమింపబడు [illegible] ఉన్నది. అట్లైనచో ప్రభుత్వమువారు వారికి సహాయము చేసి బాలుర ఆరోగ్యమును కొంతయుక్క ఉన్నయమునకు దృష్టిచేయుదురు కాపాడుటకు ధర్మమనుటకు సృష్టము."

బహిష్కారము తొలగించకొరకు మనబహిష్కారముల మున్ను సంచరించిన బ్రాహ్మణులకొరకు [illegible]

ఒక బ్రాహ్మణాభిమాని.

సమకాలికాభిప్రాయములు

జాగీర్దార్ల దుర్బరాఖర్చులు

జాగీర్దారుల [illegible] ఖర్చులవిషయమున [illegible] నిజాం ప్రభుత్వము [illegible] హైదరాబాదు [illegible] ప్రజల అధికారము విజృంభించుకాలము. [illegible] జాగీర్దారుల [illegible] ప్రజల [illegible] చేయనుగాక!!! అని [illegible]

శృంగారనాట్యకళ, సిద్దిపేట

(ఒక విలేఖరి)

శ్రీరామకృష్ణ [illegible] నాటకకంపెని [illegible] నాటకములు ప్రదర్శింపబడినవి. [illegible] మహాభారతము [illegible] ప్రదర్శించిరి. [illegible] నాటకములు [illegible] ప్రదర్శించుటకు [illegible] పరమభాగవతుడు [illegible]

ఇట్లు
సిద్దిపేట-భక్తసమాజంవారు

నల్లగొండ ఉష్ణము తగ్గుట

[illegible] నల్లగొండలో ఉష్ణము [illegible] చాలా [illegible] సౌఖ్యముగా [illegible] యున్నది

మట్టికింద గొడిపోవుట

[illegible] పడకొండమంది పనివార [illegible] మట్టికింద [illegible] ఎనిమిదిమంది [illegible]

ప్రతాపగిరిగారి వేట

[illegible] జిల్లాకు వెళ్ళిన రాజాప్రతాపగిరిగారు రెండు పెద్దపులులను చంపిరి.

నల్లగొండ మార్కెట్టు

నల్లగొండలో [illegible] మార్కెట్టు [illegible] ప్రారంభోత్సవము [illegible]

మాల్కాపల్లికి దవాఖానా

[illegible] పొందనుకు [illegible] దవాఖానా [illegible]

జిల్లాల వార్తలు

ఆదిహిందూ సభాసంఘము ఏర్పాటు

సభ్యుల సలహా సంఘము

హనుమకొండ: [illegible] —

వరంగల్ జిల్లా హనుమకొండ [illegible] ఆదిహిందూ సంఘము [illegible] శ్రీ భాగ్యరెడ్డివర్మగారిని ప్రెసిడెంటుగాను [illegible] కార్యదర్శి [illegible] సలహాకర్తలు [illegible] కార్యనిర్వాహకసభ్యులు [illegible]

సలహా కర్తలు

౧. మాదిరాజు రామకోటేశ్వరరావుగారు - హైకోర్టు వకీల్.
౨. [illegible] వెంకటరంగారావుగారు, [illegible]
౩. ప్రకయరాజు వెంకటరాజేశ్వరరావుగారు, బి ఏ. ఎల్ ఎల్. బి హైకోర్టువకీలు
౪. [illegible] రంగారావుగారు, హైకోర్టువకీల్
౫. [illegible] వెంకటరావుగారు హైకోర్టువకీలు
౬. [illegible] బాబురెడ్డిగారు, హనుమకొండ
౭. [illegible] లింగముగారు, హనుమకొండ
౮. [illegible] మహమ్మద్ [illegible] హైకోర్టువకీలు.
౯. డాక్టరు [illegible] L M & S హనుమకొండ

కార్యనిర్వాహక సభ్యులు

౧. ఎమ్. నారాయణస్వామిగారు
౨. ఎల్. ఎస్. రాజలింగముగారు
౩. బి. వెంకటకృష్ణయ్యగారు
౪. డి. [illegible]గారు
౫. కే. చంద్రయ్యగారు

వీరు [illegible] ఆదిహిందువులే.

ఇట్లు
ప్రెసిడెంటు సమ్మిలనలక్ష్మీసభ.

సదరు బ్యాంకు స్థాపన

[illegible] బ్యాంకు స్థాపించుటకై [illegible] అధ్యక్షతలో ఒకసభజరిగెను. [illegible] బ్యాంకు [illegible] కార్యదర్శిగా, [illegible] సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి. [illegible] చేయుచున్నారు.

పశురోగములు

హైదరాబాదు [illegible] జిల్లాలో [illegible] రోగము [illegible] చున్నవి.

సవతితల్లిని పొడుచుట

[illegible]

ఖమ్మంలో రంగూన్‌రౌడి నాటక ప్రదర్శనము

పోలీసువారికోరికపై టిక్కెట్లఅమ్మకమాపుట

ఈనెల [illegible] గురువారంనాడు శ్రీఆంధ్రనటమిత్రమండలి [illegible] ఖమ్మంమెట్టు [illegible] హాలులో రంగూన్‌రౌడీనాటకము ప్రదర్శింపబడునని [illegible] కరపత్రములను పంచిపెట్టి [illegible] పోలీసువారు [illegible] టిక్కెట్ల అమ్మకము [illegible]

ఇంకా [illegible] నటకులను [illegible]

రౌడీలో [illegible]

[illegible]

[illegible] రామచంద్ర [illegible]

పోలీసుసబ్‌యిన్‌స్పెక్టరు [illegible] రంగూన్‌రౌడీనాటకము [illegible]

[illegible] ఇట్లు
నేలకొండపల్లి } [illegible] నారాయణరావు

హనుమకొండ ఆదిహిందూ సంఘ నియమ నిబంధనలు

ఆదిహిందూ జాత్యుద్ధరణ [illegible] శ్రీయుత [illegible] భాగ్యరెడ్డివర్మగారి [illegible] ఆదిహిందూ [illegible] నియమనిబంధనలు [illegible] ఏర్పాటుచేయబడినవి.

[illegible]

(సశేషం) [illegible]

స్థానిక వార్తలు

గంధకద్రావకము త్రాగుట

జగ్... [illegible] ... మరణించెను. [illegible] ... శవమును ... [illegible]

బావినుండి శవము తీయబడుట

సీతారాంబాగులో [illegible] బావినుండి ఒకశవము తీయబడినది. ఈశవము హిందూపురుషునిది, [illegible] మునిగిపోయినవాడని పోలీసువారలు కనుగొనిరి.

బి· ఇ· మొదటిసంవత్సర పరీక్షా ఫలితములు

ఈక్రిందివారందరు రెండవతరగతిలో ఉత్తీర్ణులైయున్నారు:—

[illegible] రావు, [illegible], మహమ్మదు అబ్దుల్లా ఖాన్, మహమ్మదు అబ్దుల్ [illegible] మహమ్మద్ సిద్దీఖు ఖాదిరి, [illegible] హుసేన్, బి. వి. శేషాద్రి, మహమ్మదు [illegible].

బి· ఇ· రెండవసంవత్సర పరీక్షా ఫలితములు

రెండవతరగతిలో ఉత్తీర్ణులు. బి. నరసింహారెడ్డి, మహమ్మదు అబ్దుల్ ఖాదర్, రాజేశ్వరరావు [illegible], [illegible] అలీ.

నిజాంఆయుర్వేద వైద్యపాఠశాల

సుల్తాన్ బజారులోనుండు నిజాంఆయుర్వేద మఖ్యాలయ [illegible] కార్యదర్శి ఈక్రిందివిధముగ తెలియచేయుచున్నారు:—

వేసవికాలము సెలవులతరువాత [illegible] పయినచెప్పబడిన పాఠశాలలో విద్యాభ్యాసము ఆరంభము ఆయినది. పాఠశాలలోచేరు [illegible] ... ఈక్రింద చెప్పబడిన ప్రొఫెసర్లు విద్యాబోధనము చేయగలరు.

పండిత [illegible] రాజా గారు

,, [illegible] వైద్యరత్న గారు

,, [illegible] సుబ్రహ్మణ్యం గారు

శ్రీమతి సుమిత్రాబాయిగారి ప్రయాణము

[illegible]

[illegible]

నిజాము రాష్ట్రమున [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... నిజాము రాష్ట్రాంధ్ర [illegible] ... [illegible] ప్రయత్నించిరి.

ఇట్లు

ప్రహ్లాదనగర్ } హనుమకొండ } [illegible] గ్రంథమాల సంపాదకుడు.

మున్నూరుకాపు యువకులకు అఖాడాలు

నగరరక్షక శాఖాధికారికి [illegible]

మున్నూరుకాపు [illegible] ... [illegible] జిల్లాయందు అఖాడాలు స్థాపించుటకు నగరరక్షక [illegible] ... వ్యాయామ పోటీలు పెట్టుటకు ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. అపుడు మున్నూరుకాపు [illegible] వ్యాయామ పోటీలలో గెలుపొంది [illegible] ... మున్నూరుకాపు [illegible] ... తెల్పుచున్నారు.

ఉద్యోగవిషయాలు

[illegible] ... బి.ఏ. ఎల్. ఎల్. బి. గారిని నియమించిరి.

[illegible] ... ప్రసాదించిరి.

[illegible] ... కొందురు.

తుపాకికాల్పుటవలన మరణము

[illegible] ... అబ్దుల్ ఖాదర్ మహమ్మదు ... [illegible] ... తుపాకీకాల్పుటవలన మహమ్మద [illegible] మరణించెను.

మ· ఘ· వ· గారి రజతోత్సవ వారము

తారీఖులనిర్ణయ ఫర్మాను

ప్రభుత్వ ప్రకటన [illegible] ప్రకటించుచున్నారు:—

[illegible] ... ప్రభువుగారి రజతోత్సవము [illegible] ... ఫర్మాను ననుసరించి ప్రజలకు తెలియుచేయుటయైనది.

(గతసంచికలో [illegible] ప్రకటింపబడుటలో [illegible] ... అచ్చుతప్పు.)

*

సెలవులవిషయమై ఫర్మాను

మ. ఘ. వ. నిజాం ప్రభువుగారు తమ రజతోత్సవమును గురించి యీక్రిందివిధముగ ఫర్మానయిచ్చినారు:—

రజతోత్సవము [illegible] ... సెలవులుగ [illegible] బడినవి.

ఆర్యసమాజీయుల రాక

ఆర్యసమాజ పండితులగు దేవేంద్రనాథుగారు, మరియు పండిత [illegible] ... [illegible]

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ సహకార సంఘ ఎన్నికలు

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ సహకార సంఘము ఎన్నికలను గౌరవ సహాయకులవారు జరుగునట్లు నిర్ణయించినారు. దీని కొరకు యిదివరలో రెండు పక్షములు ఉన్నవి: దీనిలో నొక దాని కి అధ్యక్షుడు శంకర బి.ఏ గారు. కార్యదర్శి అబ్దుల్ ఆలీ ఖాన్ గారు: రెండవ దానికి అధ్యక్షుడు అబుల్ ఖైర్ బి.ఏ గారు కార్యదర్శి విద్యాసాగర్ బి.ఏ గారు. యీ యెన్నికల మెుకా బిలా పోలచిత్రము గా వుండగలదని యనుకొనుచున్నారు.

౧౩౪౮ ఫసలీ తీరు నెల ప్లేగు నివేదిక

(ప్రభుత్వ ప్రచురణశాఖనుండి)

పైజెప్పిన నెలలో హైదరాబాదు నగరమందు యిద్దరికి వ్యాధిసోకెను. ఇద్దరు చనిపోయిరి. గత నెలయందు ప్లేగుతగిలినవారిలో ఒకరుకూడ చనిపోయెను.

గతఐదేండ్లలో తీరునెలలో వ్లేగుబారిపోర్టు ఈ క్రిందివిధముగనున్నది

సంవత్సరము	ప్లేగుతగిలినవారు	చనిపోయినవారు
౧౩౪౦ ఫ॥	—	—
౧౩౪౧ ,,	—	—
౧౩౪౨ ,,	—	—
౧౩౪౩ ,,	—	—
౧౩౪౪ ,,	౨	౩

ప్లేగు లాబొరటరీలో ౩౪౪౬౩ ఎలుకలు పరీక్షింపబడెను: వీటిలో రెండుమాత్రమే ప్లేగుతగిలినవి.

౧౯౩౭౫ బోనులు, ౪౪౭౭ ఎలుకల ఉపయోగించి ౩౯౨౯౦ బతికిన ఎలుకలు పట్టుకొనిరి. ౨౦౩౧౦ ఎలుకల బొరియలు కనుగొనబడి గంధకపు పొగ వేయబడెను ౪౩౭౨ బొరియలు పూడ్చిరి. ౩౪౪౩౯ ఎలుకలు పట్టుకొని చంపబడెను.

నగరమునందు ౩౦మందికి ప్లేగుటీకాలు వేయబడెను. నగరమునందుగల మార్గము, పరిశుభ్రముగా నుంచుటకు మార్గము యుక్తిదీపముతో ప్రచారము చేయబడెను.

ఆ పరిసర గ్రామములలో ౩౦యిండ్లకు గంధకపు పొగ వేసిరి ౩౦౪౨ బతికిన ఎలుకలు పట్టుకొనిరి. ౨౪౦ బావులు పరిశుభ్రము చేయబడెను.

౪ జిల్లాలలో వ్యాధియుండెను. ౧౫ మందికి తగిలి ౧౪ మంది చనిపోయిరి. ఈ దిగువ వ్రాయబడినవి పూర్తిగా ప్లేగులేని జిల్లాలు:

ఔరంగాబాదు, పర్భణి, నాందేడు, గుల్బర్గా, రాయచూరు, మెదకు, నిజామాబాదు, మహబూబునగరు, నల్గొండ, వరంగల్లు, ఆదిలాబాదు, అత్రాఫ్ బల్దా.

ప్లేగున్న జిల్లాలలో ౫౩౭ మందికి ప్లేగుటీకాలు వేసిరి.

౧౩౪౮ ఫ. తీరునెల మలేరియా నివేదిక

(ప్రభుత్వ ప్రచురణశాఖనుండి)

౧౩౩౯ ఫసలీతో అంతమగు ఐదుఏండ్లలో మలేరియా నివారణోపాయములతలపెట్టక పూర్వము హైదరాబాదు నగరములో ఐదుముఖ్యమైనశాఖాశాలలో, సరాసరి నెలకు వచ్చు మలేరియా పీడితుల సంఖ్య ౧౩౫౨, అప్పటినుంచి యిప్పటివరకు ఆ నగరాలలో ౯ యేండ్లనుండి నియతముగా మలేరియా నివారణకార్యము చేయబడినది: దానిఫలితమేమనగా యిప్పుడు పైద వాఖాశాలయందు నెలసరాసరి సాధారణముగావచ్చు మొత్తము రోగులసంఖ్యయిబ్బడియైనను, మలేరియారోగుల సంఖ్య ౨౦౩ మాత్రమే.

మలేరియాశాఖవారికి ౧౧౦౭ యిండ్లలో ప్రవేశమునివ్వ రాకరించిరి. వీటిలో చాలభాగము స్వంతబావులను కలిగియుండెను. మూఢనమ్మకముగల కొందరు ప్రజల అడ్డముతే కుండినగరములకు ఫ్యూరికరణము చేయబడియుండెను. ౧౦౦౦ బావులు తాళము వేయబడియుండెను.

౪౭ బావులు పూర్తిగ పూడ్చివేయబడెను. మిగత బావులు ౬౭౨ సార్లు ప్యారిస్ గ్రీనుతోను, ౧౩౫౪ సార్లు ఆయిల్ తోను క్రమముగా శుద్ధిచేయబడెను ౧౦౩౬ సిటీ తోటు ౪౭౨ సార్లు ప్యారిస్ గ్రీనుతోను, ౫౪౭ సార్లు ఆయిల్తోను శుద్ధిచేయబడెను. ౧౭౪౬ గుంటలు, ౪౧౩ మురుగుకాలువలు శుద్ధిచేయబడెను. ౨౭౫ నాకుండీలు పగులగొట్టబడెను.

మూసీనది, హుసేనుసాగరమరియుఇతరచెరువులు ప్రతివారము క్రమముగా శుద్ధిచేయబడుచుండెను.

మలేరియా వ్యాధి స్పష్టముగా తగ్గుచున్నది.

కాలమాన నివేదిక

౧౪ అమర్దాద్ ౧౩౪౮ ఫ॥తో అంతమగువారము

(ప్రభుత్వ ప్రచురణశాఖనుండి)

వాతావరణము:—దాదాపు అన్ని జిల్లాలలో మబ్బు కురిసెను. ఖుల్దాబాద్ (ఔరంగాబాదు) జిల్లాయందు ౩.౧౭ అంగుళములు, బిచ్కుంద (నిజామాబాదు) జిల్లాయందు ౯.౦౫ అంగుళములు కురిసెను సరాసరి ప్రతిజిల్లాలో వాన ౧.౭౩ అంగుళములు. వాతావరణమునందు కొంచెము వేడియుండెను. మబ్బులు కమ్మియుండెను. గాలులువీచుచుండెను.

పైరులు.—ఖరీఫు భూములందు పైర్లు వేయబడుచున్నవి. కొన్నిచోట్ల రబీభూములను తయారుచేయుచున్నారు.

నీరు, మేత:—గుల్బర్గా, రాయచూరులలో కొద్దిచోట్ల మేతకును, మెదకు, ఔరంగాబాదు, రాయచూరులలో కొద్దిభాగములందు మంచినీటికి కరవుగానేయుండెను. మహబూబునగరు, గుల్బర్గా, ఉస్మానాబాదు, రాయచూరులలోని కొన్నిభాగములందు పశువుల వ్యాధి యుండెను.

ధాన్యపుధరలు.—ధాన్యముయొక్క సరాసరిధర క్రింది విధముగనుండెను.

గోధుమలు	హాలీసిక్క ౧ కి	౯ ౧౦ శేర్లు
బియ్యము	,,	౭ ౧౦ ,,
జొన్నలు	,,	౧౪ ,,

హాకీటెస్టులో ఇండియాకు విజయము

ఇండియా, న్యూజీలెండులమధ్య జరిగిన రెండవ హాకీ టెస్టుమాచిలో ఇండియా న్యూజీలెండును ౫—౨ గోలులతో ఓడించెను.

నిజాం రాష్ట్రమందు ధరలు

౧౩౪౮ ఫసలీ తీరు రెండవ పక్షములో నిజాం రాష్ట్రమందు నగరములోను, వివిధ జిల్లాలలోను ధాన్యాదులధర లెట్లుండెనో క్రింది పట్టికవలన తెలియవగును. హాలీ రూపాయి ౧ కి ఎన్ని శేర్లు, చటాకులు ఉండెనో తెలుపబడినవి.

జిల్లాలు	మొదటిరకపు బియ్యము	మొదటిరకపు వడ్లు	రెండవరకపు వడ్లు	గోధుమలు	జొన్నలు	సజ్జలు	రాగులు	మొక్క జొన్నలు	శనగలు	ఉప్పు
హైదరాబాదు నగరము	9_0	......	...	9_0	12_0	13_0	...	...	10_8	9_8
వరంగల్లు	6_1	16_14	19_7	7_2	12_4	12_6	...	13_4	9_7	9_3
కరీంనగరు	7_14	15_7	15_6	8_5	12_1	......	...	10_15	11_4	9_3
ఆదిలాబాదు	7_8	15_0	17_0	9_14	14_3	......	...	11_11	11_9	8_5
మెదకు	7_0	15_4	17_11	9_10	10_15	11_0	16_0	9_8	10_6	8_14
నిజామాబాదు	3_0	15_15	17_2	10_14	12_7	......	......	13_0	12_11	8_15
మహబూబునగరు	7_7	16_6	13_1	7_5	11_6	11_6	13_11	...	8_13	8_9
నల్గొండ	7_10	16_5	16_13	6_13	12_5	11_7	...	10_9	9_2	9_1
ఔరంగాబాదు	7_4	......	...	12_8	16_3	13_2	......	16_0	12_8	9_8
బీడు	8_9	......	...	10_14	17_1	14_13	...	...	13_1	8_12
నాందేడు	8_8	14_8	15_8	11_2	14_1	......	...	...	12_1	8_15
పర్భణి	6_10	......	16_12	10_12	15_11	10_11	...	...	13_0	9_7
గుల్బర్గా	6_8	12_8	15_6	8_2	18_1	13_10	10_0	...	9_1	[illegible]
ఉస్మానాబాదు	8_13	......	...	11_11	16_0	[illegible]	[illegible]	[illegible]	12_2	9_4
రాయచూరు	8_13	12_6	14_2	8_10	10_8	9_6	[illegible]	[illegible]	6_9	8_2
బీదరు	6_13	......	12_0	11_11	13_6	14_11	......	[illegible]	12_2	8_9

న్యాయస్థాన వార్తలు

[illegible]

హైకోర్టు వకీలుపై బలాత్కార సంభోగ నేరము

[illegible]

ప్రభుత్వముపైన నష్టపరిహారపు దావా

(హైకోర్టులో)

[illegible]

నల్గురికి మరణశిక్ష, నలుగురికి జన్మఖైదు శిక్ష

(హైకోర్టులో)

[illegible]

ఆర్యసమాజమునకు విరాళములు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ప్రకటన

[illegible]

గోలకొండ పత్రిక

(శ్రీ యువనామ సం॥ ఆషాఢ శు॥ ౮

గురువారము

విద్యార్థుల ఆరోగ్య పరిశీలన విధానము

మన వైద్యశాఖాధ్యక్షునిచే తయారుచేయబడి కొద్దిరోజులక్రిందనే మనప్రభుత్వమువారిచే ఆమోదించబడిన విద్యార్థుల ఆరోగ్యపరిశీలన విధానమును చూడగా, గుణములకన్న లోపములే యెక్కువ కనబడుచున్నవి.

ఏరాష్ట్రమునగాని, అధమపక్షము భావి సంతతినండియైనను, రాష్ట్రప్రజల ఆరోగ్యమును సంరక్షించవలయునన్న, వర్తమానకాలపు బాలుర ఆరోగ్యరక్షణము పునాదవంటిదని అందరున ఒప్పుకొందురు ఇంతముఖ్యమైన దానినిగూర్చి చేయబడిన విధానమునకు యెప్పుడో ప్రభుత్వమువారి అనుమతి లభించి యుండవలసినది. ఇప్పుడు స్కీములోని అంశములను చూడగా, యీమాత్రమునకు అనుమతినిచ్చుటకు రెండేండ్లకాలము అవసరమయ్యెనా అని అనిపించుచున్నది. ౧౩౪౧వ ఫసలీ సంవత్సరపు పరిపాలనా నివేదికలో యీవిధానము ఆసంవత్సరమందే ప్రభుత్వామోదమునకు పంపబడినట్లు తెల్పబడినది. ఈప్రకారము ఆలస్యలోపము మొదటిది కాని అది అంతగణింప దగినది కాదనుకొనవచ్చును. ఎందుకనగా అంతకంటెను ముఖ్యాంశములు గలవు.

ఈవిధానములోని రెండవలోపము సూచితముల్తైన ఆరోగ్యపరిశీలనపు యేర్పాట్లవలనిలాభము ఖాస్గీపాఠశాలల విద్యార్థులకు లభించకుండుట. ౧౩౪౧ ఫసలీసంవత్సరపు (దీనితర్వాత యేదియుమాకు అందలేదు) పరిపాలనానివేదికలో మొత్తము "పబ్లిక్" పాఠశాలలు ౪౫౧౦ అనియు, మొత్తము ఖాస్గీపాఠశాలలు ౧౧౮౫ అనియు చెప్పబడినది. అందు "పబ్లిక్" పాఠశాలలలో చదువుచుండిన విద్యార్థులసంఖ్య ౩౧౯౪౭౭ అనియు, ఖాస్గీపాఠశాలలలో చదువు విద్యార్థుల సంఖ్య ౬౯౭౨౦ అనియు తెల్పబడినది. అనగా మొట్టమొదటి నిషేధానికే రాష్ట్రమందు మొత్తము చదువుకొనుచున్న విద్యార్థులలో నూటికి ౧౭మంది వంతున ఆరోగ్యపరిశీలన విధానముయొక్క ఆవరణలోనుండి వెలుపలికి త్రోయబడినారు.

పబ్లిక్ పాఠశాలలలోనైనను అన్నిటికిని యీవిధానమువలని లాభమును పొందుటకు హక్కు ప్రసాదింపబడలేదు. అదిఒక్క ప్రభుత్వనిర్వహణక్రిందనుండు పాఠశాలలకుమాత్రమే ప్రసాదింపబడినది. పైజెప్పిన ౧౩౪౧ ఫసలీ పరిపాలనా నివేదికప్రకారము ప్రభుత్వపాఠశాలలలో చదువువిద్యార్థులమొత్తముసంఖ్య౧౯౧౭౭౮ కాబట్టి సర్కారి పాఠశాలలకేఅని హద్దుపెట్టుటచే ౧౦౦కి మరియొక ౪౪ మంది పైజెప్పబడిన విధానముయొక్క ఆవరణవెలుపలనే యుండవలసివచ్చినది. మొత్తము యిప్పటికి నూటికి ౬౧ మంది లాభముయొక్క ఆవరణ వెలుపలబడిన వారైనారు.

ప్రభుత్వ పాఠశాలలలోనైనను ప్రాథమిక మాధ్యమికపాఠశాలలు, కళాశాలలుకూడ వదలివేయబడినవి. కళాశాలలకు యిదివరకే ఆరోగ్యరక్షణపుయేర్పాట్లుచేయబడినవిగనుక యిపుడు కళాశాలలను యీక్రొత్తయేర్పాటులనుండిత్రోసివేయుట యుక్తమేఅగును కాని ప్రాథమిక మాధ్యమిక పాఠశాలల విద్యార్థులు యెట్టిఆరోగ్యరక్షణపు యేర్పాట్లుగానిలేకుండ వదలివేయబడుట యుక్తముకాదు. ఈప్రకారముగా ప్రాథమిక మాధ్యమిక పాఠశాలలుకూడ వదలివేయబడుటచే యీస్కీమువలని లాభము మన రాష్ట్రమందలి విద్యార్థులమొత్తముసంఖ్యలో ప్రతినూటిలో ౭మందికిమాత్రమే దొరకును

కొన్ని పాఠశాలలపేర్లుఉన్నతపాఠశాలలని యుండవచ్చును. కాని ఆరోగ్యపరిశీలన అందు ఉన్నత తరగతులలో చదువువిద్యార్థులకుమాత్రమేఅయినచో, లెక్క తెలిసినంతవరకు, మొత్తము రాష్ట్రమందలి పాఠశాలలలోని విద్యార్థులలో నూటికి ౧½ మందికిమాత్రమే ఆవిధానమువలని లాభము చేకూరును కాని యీవిధానము ఉన్నతపాఠశాలలు అనుపేరుగల ప్రభుత్వపాఠశాలలలోనుండు అందరు విద్యార్థులకా, లేక ప్రభుత్వపాఠశాలలలో ఉన్నతవిద్యా తరగతులు అనుదశలోనుండు విద్యార్థులకా అనునది స్పష్టముగా లేదు.

ఇట్లు ఆమోదించబడినవిధానముయొక్క ముఖ్యలోపము అసంపూర్ణత్వము ప్రాథమికతరగతులలోను, మాధ్యమిక తరగతులలోను నుండు విద్యార్థులకుకూడ ఆరోగ్యపరిశీలన యేర్పాటు చేయుటకు తగినంతద్రవ్యములేనందువల్ల అట్టియేర్పాటుచేయబడలేదేమో! అట్లైనచో యీఆరోగ్యముకంటె ముఖ్యమైనదా యింకొకటి? కాబట్టి యెట్లైనను ప్రభుత్వమువారు అందుకుకావలసిన ద్రవ్యమును సమకూర్చుట విధియని హైదరాబాదుబులెటిను స్పష్టముగ చెప్పినది. అసలు న్యాయమేఅది.

కాని అంతద్రవ్యము యిపుడులభించుట యెంతమాత్రము సాధ్యముకాదు అని ప్రభుత్వమువారు చెప్పినను, లభించునంతద్రవ్యమైనను సాధ్యమైనంత యెక్కువ లాభమిచ్చునట్లు ఉపయోగించబడలేదని మాఅభిప్రాయము. ఈస్కీముచే విద్యార్థులఆరోగ్యములో యేమిలోపములున్నవియని పరిశీలించి, ఆలోపములనివారణకువైద్యసంబంధమైన సలహాలును, విద్యాసంబంధమైన సలహాలును యీయబడును. విద్యార్థుల ఆరోగ్యములో లోపములను ప్రాథమిక తరగతులలోనే కనుగొని వాటి నివారణకై యత్నించుట మంచిదా, లేక ఉన్నత తరగతులలో గుర్తించుట మంచిదా! ఉన్నత తరగతులకు చేరువరకు ఆ ఆరోగ్యలోపములు పెరిగి పెద్దవై నాటుకొని పోయియుండును. అక్కడ గుర్తించిన తర్వాత పోగొట్టుటవలన ప్రాథమికదశలో గుర్తించి పోగొట్టుటవలన కలుగు లాభము అదేఖర్చుతో చేకూరదు, అంతకెక్కువ ఖర్చుతోనైనను అందులో కొంతాంశమైనను చేకూరకపోవచ్చును. ఈప్రకారము యింతదూరము సందికి సంది ఖర్చై, లాభమునకు లాభము కూడ తగ్గు విధానముకంటె కొన్నిప్రాథమిక పాఠశాలలకుమాత్రమైనను — ద్రవ్యమునుబట్టి వీలైనంతవరకు — యీ యేర్పాటును ఉపయోగించుటయెక్కువ లాభకరము కాదా?

ఆంధ్రులగౌరవము ముందా, లేక ... కమా?

మదరాసులో కొంతకాలమునుండి ఆంధ్రకాంగ్రెసుసంఘము తమిళకాంగ్రెసు సంఘము రెండును యేవైరముగాని లేకుండ పనిచేయుచుండెను. కాని యిటీవల శ్రీ రాజగోపాలాచారిగారు తమిళకాంగ్రెసు సంఘకార్యభారమును సత్యమూర్తిగారికి అప్పగించినతర్వాత కేంద్రకాంగ్రెసు సంఘమునకు ఒకపెద్దప్రశ్న జనిపోయెను: అందు మదరాసులో ఒకతమిళకాంగ్రెసు సంఘము పనిచేయవలసినదేగాని ఆంధ్రకాంగ్రెసుసంఘమొంతమాత్రముఉండుటకు వీలులేదని సూచింపబడెను ఆవిషయమును కేంద్రకాంగ్రెసు సంఘమువారు పరిష్కరించవలసిన ముఖ్యవిషయముని చెప్పబడెను.

ఆంధ్రులలో ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘము మదరాసులో నుండరాదనుమాటకు ఒప్పుకొనువాడుయెవడుగానిఉండడు. ఆంధ్రుడు, నిజముగా, తాను మనస్ఫూర్తిగానమ్మి అభిప్రాయమును తెల్పుచో, మద్రాసులో ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘము తప్పకలేదియుండరాదు, మద్రాసు ప్రాచీన చరిత్రనుబట్టియేమి, యితరకారణములనుబట్టి యేమి ఆంధ్రప్రాంతమే—అని నొక్కిచెప్పగలము. అటువంటిఆంధ్రుడు కాంగ్రెసులో చేరినవాడై యితరతెగలతో పరస్పరకలహములను పెంచుకొనుట బాగుండదనుతలంపుతో తనన్యాయమునే కొంచెము వదలుకొనుటకు దిగునట్లైన, మద్రాసులో ఆంధ్రతమిళకాంగ్రెసు సంఘములు రెండునుఉండవలెను లేదా మదరాసు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు రాష్ట్రముగా చేయబడవలెను అను రెంటిలోయేదో ఒకదానికి ఒప్పుకొనవలెనేగాని— ఆంధ్రవ్యక్తిత్వము మరచినదేతప్ప—మూడవ పక్షములేదు. కాంగ్రెసు కాంగ్రెసుఅని మూఢభక్తులవలె జపములోనరిపోయినదేగాని యింతవరకు ఆంధ్రులకు—మనము ఆంధ్రులము యెక్కడనున్నాము, మనభాష, మన సాంప్రదాయములు యేమాత్రములో నున్నవి, వాటికిగౌరవమునుగడించినిల్పుకొట్లుఅను విషయములనుగూర్చి లేశమాత్రమైనను పట్టుదలతో ఆలోచన జరిగియుండలేదు. ఇప్పటికిని ఆంధ్రులు యిదే నిద్రలో పడియుండెదరా? ఇప్పుడు సరియైన జవాబు చెప్పుటలో నున్నదిఆంధ్రుల వ్యక్తిత్వరక్షణము!

దేశాభిమానదూరమైన వ్యయము

మన భారతదేశమందలి ఒకసంస్థానముయొక్క మహారాజుగారు—మహారాజా, సామాన్యడగుఅధిపతికాదు—తమబంగళానునింపుటకు లండనులో ఫర్నిచరునుగూర్చి ఆలోచించుచున్నారని డెయిలీ యెక్స్ప్రెస్‌పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఈవార్తలో యెంతవరకుసత్యమున్నదో యెంతవరకుసత్యములేదో తెలియదుగాని, యీప్రకారముగా లక్షల లక్షలరూపాయలను విదేశాలకు పోసి అక్కడిసామానులను తెప్పించుకొని తమ బంగళాలనిండుగానింపుకొని మురిసిపోవు సంస్థానాధిపతులు గలరనునదిమాత్రమునిజము. ఈడబ్బంతయు యెక్కడిది? రాత్రింబవళ్లుకష్టపడి కడుపునిండ తినకును తనపైఆధారపడియుండువారికిని (యీరెండవవారుగూడ కష్టపడి పనిచేయువారేఅయినను) చాలినంత తిండియైనను లేని అధికసంఖ్యాకులగు ప్రజలనుండి వసూలైనద్రవ్యము! ఈద్రవ్యమునుబట్టుకొని విదేశములో వెదజల్లుటన్యాయమా, లేక మనదేశములోనే పుట్టిపెరిగిన జనులకే ఆమహారాజులబంగళాలకు కావలసిన ఫర్నిచరు—యీదేశములో సాధ్యమైనంతవరకు

(సశేషము)

రాజకీయ వాతావరణములో మార్పు

కాంగ్రెసుతో యితరపక్షములు చేరుటకుయత్నము

పూనా, జూను ౨౫:—

డెమొక్రాటిక స్వరాజ్య పార్టీయొక్క భవిష్యత్తును గూర్చియు, ముఖ్యముగా ఈపార్టీవారు కాంగ్రెసుతో చేతులు కలిపి పనిచేయునవకాశములనుగూర్చియు ఎమ్. ఎస్. అణే గారికిని ఎన్. సి. కేల్కరు గారికిని సంభాషణలుజరుగుచున్నవి. ఆ సంభాషణలలో డాక్టరు మూంజీగారు పాల్గొనిరి. సాంఘిక నిర్ణయము విషయమై చర్చప్రస్తుతము వెనుకబడినదిగనుకను, నూతనరాజ్యాంగవిధానములో అధికారపదవులను స్వీకరించునుద్దేశ్యము కాంగ్రెసువాయకులలో కొందరికికలిగియున్నది కనుకను డెమొక్రాటిక్ స్వరాజ్యపార్టీ కాంగ్రెసుకంటె వేరుగ ప్రత్యేక పార్టీయయ్యు దానికి వెలిగానేలయుండవలెనను ప్రశ్న వేయబడుచున్నది. సంభాషణలు రేపుకూడజరుగును రేపు నిర్ణయములు గావింపబడకపోయినను త్వరలో పూనాలోగాని బొంబాయిలోగాని పార్టీసభజరుగుటకు కారణ భూతముగా నుండవచ్చును.

కేల్కారు అనిసంభాషణలవిషయమై "మహారాటా" అను కేల్కారుగారి ఆంగ్లేయవారపత్రికయందు రాజకీయ విలేకరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.—

"గతఏప్రిల్ మాసమున బొంబాయిలో డెమొక్రాటిక స్వరాజ్యపార్టీవారి కార్యనిర్వాహకవర్గసభ జరిగినప్పటి నుండియు ప్రాంతీయ కాంగ్రెసు పార్టీ నాయకులగు జయకర్, కేల్కర్, అణే, మూంజీగారలమధ్య రాయబారములు జరుగుచున్నవి. పూర్వమువలెనిప్పుడుగూడ తామందరు కలిసి పనిచేయవీలులేదాయను విషయము వారిచే విచారింపబడుచున్నది"

* * * * *

"ఇదివరకెట్లుండినను యిప్పుడు మనదేశపరిస్థితులు నూతనమైనవిగానున్నవి. నూతనరాజ్యాంగ విధానమువలని యుపద్రవము నెట్లు యెదుర్కొనవలెనని యున్నది? నూతనరాజ్యాంగవిధానమును బహిష్కరింపక పోషించుచే గాక దానియందు అధికారము, బాధ్యతగలయుద్యోగములను స్వీకరించుటకుగూడ తీవ్ర ప్రయత్నములు జరుగవలెనని పార్టీ నిబంధనావళిలోకలదు కాంగ్రెసువారు శాసనసభలలో ప్రవేశించి డెమొక్రాటికస్వరాజ్యపార్టీవారి వైఖరినే యవలంబించెను. కావున కాంగ్రెసువారును డిమొక్రాటిక స్వరాజ్యపార్టీవారును చేతులుకలిపి పనులు చేయునవకాశములు చాలయిప్పుడు గానున్నవి సక్రమరాజ్యాంగపద్ధతులనన్నిటిని అవలంబించి వానివలనలాభముకలుగకపోయినచో ప్రత్యక్షచర్యనవలంబించుటకూడ పార్టీవారికిష్టమేనని ఈసందర్భమున తెలుపదగియున్నది కాంగ్రెసుమంత్రులును చేయునదిదేయనిచెప్పవచ్చును. ముఖ్యముగా సత్యమూర్తిగారివైఖరిని గాంధిగారు అభిమానించుచున్నారు. గనుకనే సత్యమూర్తిమున్నగువారి జయముపొందుదురు."

జాంజిబారు భారతీయుల కలవరము

సిమ్లాలోనున్న రెవరెండ్ సి. ఎఫ్. ఆండ్రూసుగారికి జూను ౨౫వ జాంజిబారు భారతీయ సంఘమువద్దనుండి యీక్రిందితంతివచ్చెను "ఇచ్చటిభారతీయులకు చాలకలవరముగా నున్నది. వారిసమస్యలువెనుకబడుచున్నవి. వెంటనే ప్రత్యక్షచర్యగైకొనకోరదము".

(రాజకీయ కరపత్రము)

నాస్వామిగా తయారుచేయించుచవనిశ్చయించి వారి కివనికల్పించి, మహారాజులను లాభమునుపొందుట యుక్తమా? ముల్కీసబ్జులను తమదేవిడీలోవాడుచు, ముల్కీలకే తమరాష్ట్రప్రభుత్వోద్యోగములీయుబడుటకై తమయాజ్ఞలనిచ్చుచు మన మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారు యీప్రశ్నకు తగినసమాధానమిచ్చుచున్నారు. జరుగనున్న వారి రజతోత్సవసమయమున వారివలన యింకను గొప్పయుదారాశయములు నెరవేరనున్న వోచూడవలయును

సంస్థానముల నెత్తివేయవలెను

గుజరాతు సోషలిస్టుల తీర్మానము

జూను ౨౫ వ ౨౬ వ తేది శనివారము నాడు అహమదాబాదులో గుజరాతుకాంగ్రెసు సోషలిస్టుల మహాసభప్రారంభమైనది. జూను ౨౬వ తేదిసమాప్తినొందెను ఆచార్యనరేంద్రదేవుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. డాక్టరు సుమంత్ మెహతాగారు దివ్వావ సంమోదముగ కోపన్యాసమునిచ్చిరి ఇరువురి ఉపన్యాసములలోను కాంగ్రెసువారు యిపుడుసంస్థానప్రజల కష్టములయెడ జూపు ఉపేక్షావైఖరి తీవ్రవిమర్శకు గురియయ్యెను వారు అనేక తీర్మానములగావించిరి

క్రొత్తగాచేయబడుచున్న రాజ్యాంగవిధానము గూర్చి కాంగ్రెసువైఖరి, ముఖ్యముగ కాంగ్రెసు పార్లమెంటరీబోర్డువారి వైఖరి మొకటితీర్మానమందు తీవ్రముగా విమర్శింపబడెను. ఏమనగా — నూతనసంస్కరణములు గట్టిగావిరసింపబడలేదు, కాన్స్టిట్యుయంటు అసెంబ్లీ కోర్కెప్రచురపరచలేదు

రెండవతీర్మానములో ప్రజలచేయెన్నుకొనబడి ప్రతినిధులైనవారుగాని మంత్రిపదవులను స్వీకరించరాదనికోరబడినది ఎందుకనగా యిప్పటిశాసనసభలు సామ్రాజ్యమునకు సహాయమునొసంగువారు భారతీయప్రజల ఆకాంక్షలనెరవేర్చలేరు గనుక ప్రభుత్వమును నిలిపివేయుటకు యెప్పుడును ప్రయత్నింపవలెను గనుక సోషలిస్టుల అభిప్రాయము

తుదకు క్రొత్తరాజ్యాంగమును సంస్కరణలను సాగనుండ చేసికొట్టవలెనని హెచ్చరించబడినది

ఇంకొక తీర్మానము వెంటనే రాజకీయఖైదీలను కార్మికఖైదీలను, డిటెన్యూలనందరిని విడుదలచేయవలెనని కోరుచు, ప్రజలందరు ఆయుధధారణాధికారమును సంపాదించుకొనవలెనని కోరుచున్నది. ఇట్టిసభలు జరుపుటకు వాక్స్వాతంత్ర్యమును, కొర్టులలో యితరవ్యవహారములందు పూర్ణస్వాతంత్ర్యముండవలెనని యుకూడ యీతీర్మానము కోరుచున్నది.

ఇంకొక తీర్మానము సామ్రాజ్యతత్వముతోటి పోరాటములో భారతసంస్థానములను యెత్తివేయు విషయముకూడ చేరుచున్నదని స్పష్టము చేయుచు సంస్థానప్రజలందరు బ్రిటిషుయిండియాలో జరుగుచున్న స్వాతంత్ర్యోద్యమములో చేరవలెనని కోరుచున్నది.

ఇదివరకు మైసూరు ఖూలాభాయి దేశాయిగారిని ఆక్కడిప్రజలు కాంగ్రెసువారు సంస్థానప్రజల సహాయము పొందుచూ, వారికష్టములయెడ యేల ఉపేక్షవహించియున్నారు అని అడుగగా దేశాయిగారు కాంగ్రెసు యిప్పుడు అంతకంటె నేమియుచేయజాలదనిచెప్పిరట. ఈసమాధానము చాల అతృప్తికరముగనున్నదని ఒక తీర్మానము చేయబడినది.

కడపటితీర్మానము మహాత్ముడుస్థాపించిన అఖిలభారత గ్రామపరిశ్రమల సంఘమువల్ల రైతులసమస్యపరిష్కారము కాజాలదనియు విజయముగా రైతులపరిస్థితి బాగుపడుటకు పరిశోధనమార్గము గ్రామములలో అప్పులభారమును పోగొట్టకలయునదియు, భూస్వాములు, జమీందారులుఉండరాదనియు, భూములన్నియు రైతులకనే గావలయునదనియు తెల్పుచున్నది.

తుదకుకు అతిపరీకముగాన హెచ్చరిక యీయబడినది. బావిరాంగధుని.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము పాల్గొనవలసివచ్చు యుద్ధమేదైనను తటస్థించుచో యిండియా అందులో పాల్గొనజాలదని కాంగ్రెసువారు ప్రకటించవలెను- అటువంటియుద్ధమునకు భారతీయులును, వారిద్రవ్యమును, వారిసంపదయు యెంతమాత్రము ఉపయోగించబడకుండునట్టుల ఆటంకముచేయుటకు భారతీయులను శక్తిగలవారినిగ జేయుటకు యిప్పటినుంచి తరిఫీదుచేయవలెను. అంతేగాక అటువంటి అవకాశమును భారతదేశ సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య సంపాదనకు ఉపయోగించుకోనవలెను.

భారతీయసన్యాసి శతాబ్ద్యుత్సవములో పాశ్చాత్యుల భక్తి

కలకత్తా జూను ౨౦

గాంధిమహాత్మునకును రవీంద్రనాథ టాగోరు గారికిని మిత్రుడగు రోమియను రోలండు గారిన్నెహితుడును, ఫ్రాన్సు దేశమున పారిసునగరవాసవ్యుడును, ప్రసిద్ధికెక్కినజర్నలిస్టునగు ఎం ఫ్రాన్సిస్ ఎఫ్. రీసెటుగారు శ్రీరామకృష్ణపరమహంసశతాబ్దోత్సవసంఘమునసభ్యుడుగాచేరెను.

డాక్టరు రవీంద్రనాథటాగోరు, రోమియను రోలండు సర్ తేజబహదురు సప్రూ, ఎం. ఆర్ జయకరు,పండితమదనమోహనమాలవ్యా బాబురాజేంద్రప్రసాదుగార్లు మరి౨౦మంది ప్రధానవాయకులు సంతకముచేసి ఉత్సవమును గూర్చి ఒకప్రకటనజేసియున్నారు వీరిలో భారతీయులును, ఆసియా, యూరోపుఖండములలో విఖ్యాతులగు మరిపెక్కుమందియున్నారు. కలరు ప్రజలు ఉత్సవసంఘములో చేరవలెననియు, విరాళముల నియ్యవలెననియు యీవిజ్ఞప్తిలోనున్నది.

శ్రీపరమహంసలవారి శిష్యులలో నగ్రగణ్యులగు శ్రీవివేకానందస్వాములవారు మొట్టమొదట అమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రములలో పరమహంసలవారి దివ్యోపదేశములను వ్యాపింపజేసిరి. వారి ఆదేశమువారు చాల ఆభిమానముతో నున్నారు ఆదేశమున ముఖ్యమయినదగు న్యూయార్కునగరము న మిక్కిలిప్రముఖులైనవారు ౨౨మంది సభ్యులైనట్లును, ౧౦ డాలర్లు చెల్లించి ఉత్సవసంఘమున సభ్యులుగా చేరిరని కలకత్తాకుబంపబడిన లేఖలవలన తెలిసినది. ఇంకను చాలమంది చేరవలసియున్నారని ఆలేఖలో నున్నది. ఆదేశములోనుండి ప్రచారముచేయుచున్న రామకృష్ణ మఠముసన్యాసులు ఆదేశమునగూడ ఉత్సవములుజరుపుటకు యేర్పాటుచేయుచున్నారనిగూడ నిలేఖలోనున్నది. న్యూయార్కు నగరమున ఉత్సవసంఘము చేరిన ౨౨ మందిలో స్త్రీలు ౧౨మంది పురుషులు ౧౦ మంది.

---

౨౯ రోజులు నీరు, మేత లేని ఆవు

లాహోరు; జూన్ ౨౫

క్వెట్టాలో తిరిగిపనులను చేయుటకై తవ్వియుండిన శిథిలములలో కార్మికులును; బాలభటులును, విన్నతిరిగివచ్చిరి. క్వెట్టా ౨౯ వ తేదిని పాడుపడియున్న ఒక దిబ్బలోనుండి ఆవగా భూకంపించినవెనుక ౨౯రోజులకు ఒకఆవు జీవముగా వెలుపలికితీయబడెను. మరియొకచోటమూలిఖంటి లోనికవాశ్యమునుండి ఒకపిల్లియు రెండుకోళ్ళును భూగర్భమునుండితీయబడెననియు ఆవు,పిల్లియును మొట్టమొదట ఆహారముమునుముట్టకుండినను ఇప్పుడు తినుచున్నవనియు, పిల్లి యొక్కకోళ్ళ కాళ్లు మాత్రము గాయపడియుండెననియు, కొందరుబాలభటులు తెలిపిరి. బాలుడు ఒక మానవు లాహోరుకు తీసికొనివచ్చిరి.

ఈసందర్భమును గూర్చి ఆసోసియేటెడ్ ప్రెసువారు జంతుశాస్త్రజ్ఞానిసంప్రదించిరి. ఆహారము నీరులేక చాలకాలమువరకు జంతువులు జీవింపగలవని అనేకేకురికర్కేపులు తెలిపెను. నలుబదిదినములవరకు ఆహారము లేకుండ జంతువులుండినట్లు దృష్టాంతములుగలవనియు వారుచెప్పెను;

క్వెట్టాభూకంపపు ఫిలిం

జూ.౨౬,౨౭వ తేది మాయంకాలము, బొంబాయి యందున్ నాటకశాలలో ఆదివారమురాత్రి క్వెట్టాలో భూకంపించినదానిపైనఫిల్ము చూపబడెను. ఇందులో మరణించిన వారి యొక్కముఖ్యాంశములు యేర్పాటు చేయబడినవి. కరాచీలోని యునైటెడ్ ప్రెస్ ఆర్ పి.అడ్వాని గార్డు, భూకంపము జరిగినపిదప ౬ గంటలు తరువాత, పైలెకాలము ప్రకటించుటకు ముందుగనే యీఫిల్మును తీసిరి. అదరుకల్గినగొప్పనష్టములను యీఫిల్ము చూపుచున్నది ప్రాణులరక్షించుటకు చేయబడిన కార్యములు ప్రాతఃకాలములు, ఆహారపదార్థములను పంచుట, అంబులెన్సు రైలుబండ్లు మొదలగునవి చూపబడెను. రాదికంటోన్మెంటు రైల్వేస్టేషనువద్ద ఆసుపత్రివద్ద తీయబడిన దృశ్యములు కరుణరసముగూడ కలిగి పట్టుగలిగినవిగానున్నవి. ఈఫిల్ము ౧,౫౦౦ అడుగులు.

ఇండియాలోని పలు పట్టణములందు చూపుటకు దీనిని సాధ్యమైనంత త్వరలో సాగునట్టు ఏర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి. క్వెట్టా బాధితులకొరకై యిప్పటికే పుమారు ౧౦వేల రూపాయలు వసూలయినవి.

దేశీయపరిశ్రమ సహాయసంఘము

విశ్వేశ్వరయ్యగారి సలహాపై ఏర్పడుట

బొంబాయి, జూను ౨౯:—

స్వదేశీ అభిమానముతో గతరెండేండ్లలోను దేశములో ఏర్పడిన పరిశ్రమలకు సహాయము నొనరించుటకై దేశీయపరిశ్రమ సంఘము నను [illegible] కంపెనీ సుప్రసిద్ధ అర్థశాస్త్రజ్ఞులును, [illegible] విజ్ఞానులు నగు విశ్వేశ్వరయ్యగారి సలహాననుసరించి స్థాపించిరి.

గత నాలుగేండ్లలో క్రొత్తగా స్థాపింపబడిన దేశీయ పరిశ్రమలు చాలకాలమునుండి ఈదేశములో నెలకొనియున్న విదేశ పరిశ్రమల పోటీవలన అంతగా [illegible] అభివృద్ధి పొందగలుగునట్లు చేయుటయే సంఘస్థాపకుల ప్రధానోద్దేశ్యము.

పరిశ్రమ దారులు [illegible] కలసిమెలసి ముఖ్యముగా పనిచేయునట్లు చేయుట, మదుపు [illegible] పండించుటకై విధమార్గములను తెలుసుకొనుచుండుట, ఆ పరిశ్రమలకొరకు రాష్ట్రప్రభుత్వమునకు, ఇండియా ప్రభుత్వమునకు విజ్ఞప్తులు పంపుట, ఈ పరిశ్రమలు తయారుచేయు వస్తువులకు [illegible] చాలప్రచార మొనరించి ఈదేశములోను, బయటను విరివిగా అమ్ముడుపోవునట్లు చేయుట, [illegible] సంపాదించిన వారిని వాణిజ్యములకు యంత్రకారులకును, శిల్పులకు సమావేశపరచి పంటలపరిమితి, పరిశ్రమలయవసరములు, [illegible] యభివృద్ధిమార్గములు చర్చించునట్టి యవకాశము కల్పించుట, స్థానికసంస్థలు, రాష్ట్రప్రభుత్వము, ఇండియాప్రభుత్వము, ఈ సంఘమును యంగీకరించునట్లుగ చేయుట, [illegible] పరిమితిని సృష్టిపరచుట, శాసనసభలలో సంఘము [illegible] ప్రతినిధిసభ్యులుగా నుండునట్లుగా చేయుట, పరిశ్రమలకు సరియైన [illegible] కలుగునట్లు చేయుట ఇవి ఈసంఘము యొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యములు.

కాంగ్రెసు, జస్టిసులపోటీలో సబ్‌మేజస్ట్రేటు భయము

[illegible]

[illegible] కాంగ్రెసువారును జస్టిస్‌పార్టీవారును పోటీపడుచున్న [illegible] సబ్‌మేజస్ట్రేటుగారు [illegible] జారీచేసిరి.

[illegible] జస్టిసు పార్టీవారు [illegible] కాంగ్రెసువారు జస్టిసుపార్టీవారి [illegible] సబ్‌మేజస్ట్రేటు [illegible] జారీచేసెను.

[illegible]

సీమగుడ్డల అమ్మకమునకు మంత్రిగారిఅభయము

బ్రిటిషుసంస్థలకు [illegible] మంత్రిగారు [illegible] ఇప్పుడు [illegible] స్వరాజ్యములనుండి [illegible] ఒకసభ [illegible] వ్యాపారము వృద్ధికాగలదని చెప్పెను.

నంకపుకొళ్ల [illegible] విజమా?

[illegible] సాధ్యమైనంతవరకు [illegible] తెలిపియుంటిమి. కాని [illegible] మేము ఇప్పుడు ప్రకటించుచున్నాము.

డిక్రి కాలదోషసమస్యావిచారణ

(జుడీషియల్ కమిటీయెదుట)

గతజూను ౨౯వ తేదీ గురువారమునాడు జుడీషియల్ కమిటీసభ్యులగు రాజాబహదర్ పండితగిరిరావుగారు [illegible] విచారణ చేయగా, జాగీర్దారు [illegible] గోపాలపేట రాజాగారిపై రూ ౯౦౦౦౦లకు డిక్రీ పొందియుండి [illegible] దానిని అమలుపరచ [illegible] డిక్రీ కాలదోషము చెందినదని [illegible] హైకోర్టు [illegible] డిక్రిని అమలుపరచుటకు [illegible] గోపాలపేట రాజాగారు అప్పీలు చేసిరి. ఈవ్యవహారములో రాజాగారితరపున రాజాబహదర్ కృష్ణమాచారిగారు వాదించెను.

ప్రకటన

సమస్త జనులకు తెలియజేయుట యేమనగా యిప్పుడు ౧౭ సంవత్సరములవయస్సుకలిగి ౧౮ నెలలకుపూర్వము యుక్తవయస్సువచ్చినటువంటి నాచెల్లెలయిన భూలక్ష్మికి సికింద్రాబాదువాస్తవ్యులగు దర్జీ కిష్టన్నయొక్క కుమారుడైన కార్నె రామకృష్ణయ్యతో ౧౯౩౬ ఫిబ్రవరి ౧౧ వ తేదీని వివాహముజరిగెను. ౧౯౩౭ సం॥ జూలై నెలనుండి పైనపేర్కొనబడిన కార్నె రామకృష్ణయ్య యెక్కడవున్నవిషయము యెవరికి తెలియవచ్చుటలేదు. కార్నె రామకృష్ణయ్య ఈప్రకటన రోజునుండి ఒకనెలలోపల కనబడి తనభార్యనుతీసుకొనిపోనియెడల నాచెల్లెలు తనయిష్టప్రకారము తనకు యిష్టమయినవారికి పునర్వివాహము చేసికొనవచ్చునని మాకులపంచులు పరిష్కారము చేసియున్నారు.

ఇట్లు
పరదేశిమల్లయ్య,
భూలక్ష్మియొక్క అన్న
రెజిమెంటల్ బజారు, సికింద్రాబాదు.

హైదరాబాదు బజారు ధరలు

(కొడారపు లక్ష్మీనరసయ్య ఉస్మాన్‌గంజి)

౩—౭—౧౯౩౫

		పల్లాలకి రు. అ. పై
గోధుమలు కోలార్	మెట్	14-0-0
[illegible]	[illegible]	8-12-0
[illegible]	క్రొత్తవి	16-0-0
డిటో	పాతవి	17-0-0
[illegible]	క్రొత్తవి	16-[illegible]
[illegible]	క్రొత్తవి	16-0-0
[illegible]	[illegible]	28-0-0
కందులు	పెద్దవి	10-8-0
కందిపప్పు	పెద్దవి	15-8-0
పచ్చపెసలు		11-[illegible]-0
పెసరపప్పు		18-0-0
నల్లపెసలు		8-4-0
మినుములు		[illegible]-4-0
మినపపప్పు		15-0-0
[illegible]		7-1-0
జొన్నలు		10-0-0
[illegible]		12-12-0
శనగలు		11-1-0
పప్పు		12-4-0
[illegible]		8-4-0
పత్తిగింజలు		[illegible]-6-0
[illegible]		[illegible]-0-0
[illegible]		7-1-0
[illegible]		9-4-0
బెల్లము		10-0
ఎల్లిచక్కెర		[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]		[illegible]
పసుపు		[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	8-2-[illegible]
[illegible]		
		[illegible]

వివిధవార్తలు

ఫ్రీప్రెసుజర్నలు దుర్గతి

దాని ఎడిటరు యిక్కట్లు

జూను ౨౯వ తేది అర్ధరాత్రిలోగా రూ ౨౦౦౦౦ లధరావత్తుగట్టి క్రొత్తగా డిక్లరేషను పొందవలయునని ఫ్రీప్రెసు జర్నలుకు బొంబాయి ప్రభుత్వమువా రాజ్ఞాపించియుండిరి. ఆ కొద్దికాలములోనే అంతధరావత్తును గట్టుటకు ఫ్రీప్రెస్సు వారికి శేవందువలన అది జూను ౩౦ నుండి ఆగిపోయినది.

ఈ ఫ్రీప్రెస్సు జర్నలును రేకంపెనీపేర వరుపుతున్నారో ఆ కంపెనీపేర నవభారత్, వకతే అనురెండు పత్రికలుకూడా నడుపబడుచున్నాయి ఫ్రీప్రెస్సు లిమిటెడుకంపెనియొక్క మిత్రులు, అభిమానులు సభచేయుగా, ఆసభకు ఫ్రీప్రెస్సుజర్నలు, నవభారత్, వకతే పత్రికలయొక్క వుద్యోగులువచ్చి తమకు నెలలకొలది జీతాలు బాకీలుపడియున్నాయి, ముట్టజెప్పుడని గట్టిగా మొఱపెట్టుకొనగా, సదానందుగారు, "మీ కేమీభయపడవలసినపనిలేదు. ఏదియునేమియుంతలో మంచిఏర్పాటుచేస్తాము", అనిచెప్పినారట. అంతటితో వుద్యోగులు సభనుండిపోయినారట

అధికారివిలిపించిన సభ ప్రజానాయకులచే జరుపబడుట

బరంపురం, జూను ౨౯:—

గంజాంజిల్లాలోని పెద్దఖిముడిఎస్టేటుకు వాస్తిలారు కొందరుజమీందారీరయితులకు జూనుగగవ తేదీని ఒకసభజరుగుననియు అందరునురావలసినదనియు కబురు చేయించెను వెనిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు అందరికిభోజనములనిఆహ్వానమంపెను. దివానుగారికి ఈసంగతితెలిసినది. ఎస్టేటు వుద్యోగులిట్టి సభలుజరిపించరాదు, ప్రభుత్వమువారికలవరపెట్టులు కలుగగలవు యనిఆయన పైవారికి తాఖీదులుపంపెను రైతులుమాత్రము పట్టుకొని సమావేశమైరి. సుమారు ౨౦ గ్రామములనుండి ౫౦౦జనము ప్రోగైరి. సభకుసమావేశకర్తలు ఎవ్వరునురాలేదు. ఎస్టేటువారివలనఏమిజరుగునోయనిభయపడి రైతులు మాగ్రాస్ ప్రజానాయకులను పిలిపించిరి, సమావేశసందర్భమును వుపయోగించుకొని వీరుసభజరిపించిరి. యనేకులు రైతులకష్టములను గూర్చియు వాటినివారణోపాయములను గూర్చియు వుపన్యసించిరి. తుదకుప్రతిగ్రామమును పెద్దరయితునుజమీందారీరైతుసంఘములో సభ్యుడయి, ఆగ్రామములోని కష్టనిష్ఠురములను ఎస్టేటువారికితెలియచేయవలెననియు, యందుపయుదర్యాప్తుచేసిపో జిల్లాకలెక్టరుగారికి చెప్పుకొనవలెననియు తీర్మానము గావించిరి. —ఆంధ్ర

మూంజే అధ్యక్షతన ఆంధ్ర రాష్ట్ర అస్పృశ్యతానివారణ సభ

గుడివాడ, జూను ౨౯:—

మొన్న టిదినముసాయంకాలము స్థానికఅహింసా సంప్రదాయభవనమునందు కొందరుఆదిమాంధ్రులు సమావేశమై, కృష్ణామండలఆదిమాంధ్రమహాసభనుగుడివాడలో అగష్టుఆఖరువారములోజరుపుట. తీర్మానించి, ఆహ్వానసంఘము నేర్పరచిరి. ఈసభతోపాటు ఆంధ్రరాష్ట్రఅస్పృశ్యతా నివారణమహాసభను, ఆంధ్రరాష్ట్రఅస్పృశ్యసహాయకార్యకర్త సభను, యాంధ్రరాష్ట్రప్రాంతీయ హిందూ అన్న ప్రసాద్‌ సభ్యము కర్న్యాష్ట్రయాంధ్రరాష్ట్రసభ కోరకుజరుపుటకు తీర్మానించిరి. యాంధ్రరాష్ట్రఅస్పృశ్యసహాయకార్యకర్తసభకు యధ్యక్షులు వి.వి. గిరి, ఎం. ఎల్. ఏ. గారు, యాంధ్రరాష్ట్రఅస్పృశ్యతానివారణసభకు యధ్యక్షులు డాక్టరుమూంజే గారు.

క్వెట్టా పునర్నిర్మాణము సాధ్యమా

పూర్వము(సిమ్లా), జూను ౨౯:—

క్వెట్టాలోనివసించుటమంచిదికాదనియు జనరలు ఆఫీసరుకు కొన్ని దిక్కులగారికివలెభూకంపముజరిగినట్లుగా ప్రకటించెను. యాభూకంపమునకు మాటికిమాటికివచ్చినది. క్వెట్టా పునర్నిర్మాణముగూర్చిన వాదించుటకు యుద్ధమునకు ప్రభుత్వము కార్యమని. సైన్య క్వెట్టాలో సద్దుమణిగియుండిన గ్రిండ్లేస్ బ్యాంకు నకు చుంపిబడినకొలది పలితమును.

ముల్తానులో గరళ సైన్య ప్రయోగము

ముల్తాను జూను ౨౯

ముల్తానులో క్రిందటివీక్రిల్ నెలాఖరున జరిగినఅందోళనసందర్భమున సయ్యదుజమాలాదిన్ షాజీలానిని ముల్తాను జిల్లానుండిబహిష్కరించిరి. సైన్యప్రయత్నము ప్రభుత్వమువారుపసంహరించుటవలన క్రిందటిరాత్రి ఊరేగింపుజరుపవలెనని మహమ్మదీయులు ప్రయత్నముచేయుచుండిరి. అయితెన్నుగైకొనవలెనని పోలీసువారు హెచ్చరిక గావించిరి. పోలీసువారిమాటలలక్ష్యపెట్టలేదు అంతట గరళవాసైన్య ప్రయోగింపబడెను. తర్వాత యూరేగింపుజరుపుటకు మహమ్మదీయులు అనుమతికోరిరి: ఊరేగింపునకొన్ని షరతులంపై జరుపవలెనని అధికారులు హెచ్చరిక గావించిరి బహిరంగసభ జరుపుటకు అధికారులుఅనుమతియొసంగలేదు.

పబ్లిక్ అక్కౌంట్సు కమిటీ

[ప్రత్యేకవిలేఖరి]

ఉదకమండలం. జూను, ౨౯

పబ్లిక్ అకౌంట్సుకమిటీ నిన్న సమావేశమై మెట్టూరు ప్రాజక్టు పోషించుటకగుఖర్చులనువిచారించెను.

రాష్ట్రములోపరిశ్రమలకొసగుచున్న సహాయము చాలదనియు, యిప్పటిపరిశ్రమసహాయచట్టమును పరిశ్రమలకెక్కువ రక్షణ ప్రోత్సాహమొసగునట్లుగ, పూర్తిగా మార్చవలెనని యు కమిటీనిశ్చయించెను.

సహకారసంఘములు, భూమితనఖాబ్యాంకులకొసగుచున్న సౌకర్యములుచేయుచున్న సహాయము. ఇకమీదగూడ ప్రభుత్వము వారిక ప్పక యొనరించవలెనని శ్చయించెను.

బరోడా మహారాజ పరిపాలన షష్టిపూర్తి మహోత్సవము

బరోడామహారాజుగారు ప్రస్తుతము యూరపులోనున్నారు. వీరుపరిపాలనకువచ్చి ౬౦ సం॥ పూర్తియైనవి. పరిపాలన షష్టిపూర్తి మహోత్సవము జరుపవలెనని సంస్థానప్రజలు కోరిరి. అందులకుమహారాజుగారు సమ్మతించిరి. మహారాజుగారు బరోడామరలివచ్చినపిమ్మటనే యుత్సవము జరుపవలెనని ఉన్నతోద్యోగులు తగుసన్నాహముచేయుచున్నారు

సర్ అషుతోషు ముఖర్జీ మెమోరియలు ఇన్‌స్టిట్యూటు

కలకత్తాలో సర్ అషుతోషుముఖర్జీ మెమోరియలు ఇన్‌స్టిట్యూటును జూను ౨౯వ నాడువుదయమున బెంగాలు గవర్నమెంటు విద్యాశాఖామంత్రి తెరచెను. ఈయిన్‌స్టిట్యూటు భవనమునునిర్మించుటకు దేశీయులందరునుచాలధనసహాయము చేసినందులకు నేనువారికిమిక్కిలికృతజ్ఞుడను. ఈకార్యారంభమున నేనుఆషుతోషుకకాలమునుగూడ నేర్పరచితిని. అన్నిదేశములవారుకలసిసంప్రతించి సోదరభావమునువృద్ధినొందించుటకుయీభవనమువిశ్వసభాస్థలముకాగలదు ఈరాష్ట్రమునకును భారతదేశమునకునుగూడ నిది చాలసేవచేయగలదని నమ్మెదను" అనియుపన్యాసము మంత్రిగారు నుడివిరి.

విద్యాశాఖామంత్రి భవనమును తెరచుమ సర్ ఆషుతోషుగారి జీవితచరిత్రమును వారుచేసినఘనకార్యములను వివరించెను.

అ. ప్రె.

బర్మా యూనాన్ సరిహద్దు నిర్ణయ కమిషను

ఆంగ్లేయులరాజ్యమగు బర్మాకును చైనారాష్ట్రమగు యూనానుకును మధ్య యింకనునిర్ణయముగానిసరిహద్దుభాగమును నిర్ణయించుటకై ఇంగ్లండుయొండియా ప్రభుత్వప్రతినిధులను చైనాప్రభుత్వప్రతినిధులుకల కమిషను నవంబరు ౧ లలోవిచారణ ప్రారంభింపగలదని తెలియుచున్నది. స్విస్సుయింజనీరగు ఫ్రెడరిక్ ఇస్లిన్ గారు కమిషను అధ్యక్షులుగానుందురు.

క్వెట్టా భూకంపబాధితులకై ఒక భీమాకంపెనీచేసిన ఏర్పాటు

ఇన్‌స్టిట్యూటులు ౬౦ ముడిసరకు కంపెనీలో భీమాచేయించుకొనియున్న క్వెట్టా భూకంపబాధితుల పాలిసీలు క్వెట్టాభూకంపపురోజు మొదలు ఒక సంవత్సరముదనుక కిస్తులుచెల్లించలేక పోయినను, అవలులోనుండునవియు, భూకంపమున చనిపోయినవారి పాలసీమొత్తములు విచారణచేసి యిమ్మలేక వెంటనే చెల్లింపబడునవనియు, ఆకంపెనీ జనరలు మేనేజరుగారు తెలియపరచిరి.

కృష్ణాజిల్లా ఆదిమాంధ్ర సంఘము

జూను ౨౭వ తేదిసాయంత్రము నాలుగు గంటలకు కృష్ణాజిల్లా ఆదిమాంధ్రసంఘసమావేశము బివితాలూకా చోడవరము గ్రామములో జరిగెను.

౧౯౩౭ ౧౬వ తేదీలందు రాజమహేంద్రవరములో జరిగిన నాలవ ఆంధ్రరాష్ట్ర నిమ్నజాతీయ మహాసభవారిచే గావింపబడిన తీర్మానములను నియమావళిని ఆమోదించుటయు, రాజోప్రమంత్రాసు లాక్టిరియ శాసనసభ సభ్యుల ప్రత్యేకింపబడిన స్థానములలో ఆంధ్రదేశమువారికి తగిన స్థానములైన ప్రత్యేకించవలెనని తగిన నాలుగు సభ్యము ఆంధ్రదేశ నిమ్నజాతీయులకు లభింపవలెనని ప్రభుత్వమువారికి మనవిచేయుటయు తీర్మానములు చేయబడెను. ఆంధ్ర

తిరపండగ క్షేత్రమున ఆషాఢ శుద్ధ ఏకాదశి యాత్ర

ఆషాఢ శుద్ధదశమి [౧౮-౭-౩౭] గురువారం ఉత్సవ ప్రారంభము. మధ్యాహ్నం రెండు గంటలకు బంధము రామాయణ యముపేట వాస్తవ్యులు శ్రీమాన్ శ్రవణం వెంకటవరసయ్య స్వాములు గారు శ్రీజ్ఞానదేవర కోదండపాణి పాలకీదిండి ప్రతిసంవత్సరమున్ మహోత్సవము జరిపించెదరు.

శుక్రవారం — బ్రహ్మోత్సవము,

శనివారం — పారణ, అన్నదానము.

మంగళవారం — గోపాలకాలమహోత్సవము జరుగును

ఈ ఉత్సవ సందర్భమున భక్తులు విజయముచేసి ఉత్సవమును సేవించుకొనగోరి భక్తవరసింహాంగారు ప్రకటించుచున్నారు.

క్వెట్టాలో ఆంగ్ల సైనికులుచేసిన సేవ

ఆ నాదులలో కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు జూన్ ౨౭ వారు సాయంకాలమున మేయో ఆసుపత్రికి వెళ్లి క్వెట్టాభూకంపమువలన అంగహీనులైనవారిని చూచిరి. కర్నలు జాక్సన్ గారు రాజేంద్రునికి ఆసుపత్రియుండియు చూపెను. అసుపత్రిలో నుండినవారిలో ఒకరిని "మీకెట్లు గాయము తగిలెను" అని రాజేంద్రప్రసాదుగారు ప్రశ్నించ, ఆంగ్ల సైనికులు కాపాడిరి అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చె. యొక్క వినోదమునుండి దుప్పదముట విని చాల సంతసించి వివారము తెలిసికొనుచు వారి పేర్లను వ్రాసికొనిరి.

అమృతమంథన్

బహుకాలమునుండి ... యుత్తమటాకీ వచ్చినది. అమృతమంథన్ టాకీ చూచినవారు ... మరపురాని దే. ... నాట్యకళ ... చూడుడు. ... టాకీలు ... నిచూచువారికి తెలియగలదు. రంగములపరిచ్ఛేదము, సీనరీ ... విలాపము ... ప్రతిపాత్రధారి ... నటనము చూపువాడు ... బౌద్ధసంఘ ... సన్యాసి ... రాజును ... రాణీచేసి ... రాజ్యము ... ప్రకటించును ... ప్రేక్షకులకు ... చుండును.

వివిధ రంగులుగల ఫిలిము

ఇంతవరకు ఫిలిములలో రంగులు బాగా కనబడుటలేదు. ౭౦౦౦ అడుగులపొడవుగల రంగులఫిలిమును పయనీరు పిక్చర్సు కంపెని ... తీసి ప్రదర్శనము ఒకటిన్నరగంటలకాలములో ముగియును. కథ గాఢ శతాబ్దమునాటి శృంగారరసంబంధమైనది. ఈఫిలిములో ఇంద్రధనుస్సులోని సప్తవర్ణములు చూడనగును.

రెండేండ్లక్రిందట జాన్ హోవైట్ యిట్టిఫిలిమును తీసుకొనెను. ... పెట్టబడెను. ... సరిచేయబడెను.

... రంగుల ఫిలిము ... ౧౯౩౩లో ... ఆనాటి నుండి ... రంగులఫిలిము ... ప్రకాశము ... జరుగుచుండెను.

మాట్లాడు ఫిలిములు వాడుకలోనికి వచ్చినప్పటి నుండి ఆనాగి ... నుండి ... అభివృద్ధి నొందుచున్నది. ఇప్పుడీ ... ఫిలిము ... అభివృద్ధిలోనికి వచ్చినది.

... కొన్నిసీమలను తీసుకొనుచున్నారు.

గాంధిగారిని అవమానించు ఫిలిం

యిండియాలో ఆ భాగము కత్తిరించుట

గాంధిగారు శ్వేతముఖితో నృత్యము చేయుచున్నట్లు తయారుచేయబడిన అమెరికావారి "ఎవ్వెరిబడీస్ డాన్సింగ్" అనుఫిలిమును గూర్చి "వెరైటీస్" అనుపత్రిక ఈవిషయము తెలుపుచున్నది.

ఆఫిలిము పంపకదారులు, ఆఫిలిము హిందూదేశములో ప్రదర్శింపబడినపుడు దానిని ఎవ్వరును ఆక్షేపించలేదనియు మిగుమెక్కలి ఆదిగాంధిగారినిచూపు స్థానములు ఆదాను ... ప్రదర్శింపబడినపుడు ప్రజలేమియు ఆక్షేపణచేయలేదనియు చెప్పుచున్నారు.

... ఆఫిలిము హిందూదేశమునందు ప్రదర్శించుటకు పంపబడుటకుపూర్వము ఆక్షేపణీయమైన భాగము కత్తిరించబడినదనియు ... చిట్టిజనులకు ఆసంగతి వెల్లడియగుటకు తెలియుటకు ... సమాధానమీయబడినది.

ఫిలిమునటునికి దెబ్బతగులుట

... ఫిలిము ... దేశములోనుండి ... నటుడు ... తీసుకొనబడిన ... ప్రమాదము ...

వ్యవసాయము, పరిశ్రమలు, ఆర్థికములు

మంచిరకపు యిండియాప్రత్తిని దువ్వుట

ఈరోజులలో వస్త్రపరిశ్రమలయందు ప్రత్తినుండి అంతరంతకు యొక్క నాణ్యమగు దారమునుతీయుటయు, అంతరంతకు యొక్క నాణ్యమగు వస్త్రములచేయుటయు అవసరముగానున్నది. వస్త్రపరిశ్రమలోని వారందరును యిదే అదృష్టమువైపు యత్నించుచున్నారు. నాణ్యమైన దారముతీయుటకు మేలురకపు ప్రత్తిని ఉపయోగించవలెను లేదా ఒకనిర్ణీతరకపుప్రత్తిని యేమైనను యంత్రసాధనముతో దానిని నాణ్యమైన దారమును తీయుటకు ఉపయోగించునట్లు చేయవలెను ఇవి రెండుపద్ధతులు.

ఈరెండవపద్ధతిలో మంచిఫలితమునిచ్చునది "దువ్వుట" యనుపద్ధతి. ఈదువ్వుటకు ఉపయోగించుచున్న యంత్రము పనిచేయించి ప్రత్తిలోనుండు చిన్న చిన్న అణుమాత్రపు పోగులను వేరుచేయగల్గును. ఈయంత్రమును ఉపయోగించుటచే అత్యంతచిన్న పోగులు నూటికియింత అను లెక్కప్రకారము వేరుచేయబడును ఇట్టిపోగులు పొడుగనో గొప్పగనో అన్నిరకముల ప్రత్తిలోను ఉండును. ఈయంత్రమును ఉపయోగించుటవలన కలుగుమరియొక లాభమేమన పోగులు చిక్కువిడిపోవును. అందువలన దారము యొక్క సమత్వమును, కర్షణము హెచ్చును మరియు ప్రత్తిలోని నలుసులు, పొట్టు మొదలగునవిపోవును.

ఇంతకాలముకరకు యీ ప్రత్తి దువ్వు యంత్రము విశేషముల పొడుగు పురి ప్రత్తికిమాత్రమే ఉపయోగించబడుచుండెను; దువ్వుపద్ధతిని యిండియాదేశపుప్రత్తికి ఉపయోగించకుండుటకు కారణము బహుశా దానివల్ల కలుగు నష్టమైయుండును. ఏమన దానివల్ల సాధారణముగా నూటికి ౧౫ మొదలుకొని ౨౫ పాళ్లు ప్రత్తిపోగులుపోవును అందువలన ఆయంత్రోపయోగము పొడుగుపురి ప్రత్తికిమాత్రమే తగియుండునని తలచుచుండిరి. ఇదియెంతవరకు నిజమో పరీక్షించుటకై బొంబాయిలోని ఇండియన్ సెంట్రల్ కాటన్ కమిటీవారి టెక్నలాజికల్ లాబొరేటరీలో కొన్ని పరిశోధనలను చేసినారు. ఇండియాదేశపు నాలుగుమంచిరకములు యీపరిశోధనలో ఉపయోగించబడినవి. ప్రత్తిప్రత్తి నూటికి ౧౦ మొదలుకొని ౧౫ వరకు చిన్న పోగులు వదలిపోవునంతవరకు దువ్వబడి ఆయాప్రత్తి నాణ్యమునకు తగిననాణ్యముగల దారముతీయబడెను. సామాన్యపద్ధతికను హెచ్చుపత్తిగనుకూడ దారముతీయబడెను; ఈప్రకారముచేయగా మిగిలిపోయినచిన్నప్రత్తి పోగులన్నియు వాటికిసరిపోవు నాలుగుతక్కువరకములతో కలుపబడెను. అట్లు కలిపినతర్వాత యేర్పడిననాలుగు రకములనుండియు వాటివాటికి తగినట్టుల నాలుగురకముల దారములు తీయబడెను.

ఈపరిశోధనల ఫలితములన్నిటిని వివరముగా యిండియన్ సెంట్రల్ కాటన్ కమిటీవారు ఒకపుస్తకములో ప్రకటించినారు. ఇట్లు చేయబడిన పరిశోధనలనుబట్టి మంచినాణ్యమైన దారమునకు ప్రత్తినుండితీయుటకు యీపద్ధతి అవలంబనీయమనియు కూడ చెప్పబడినది.

ఆరోగ్యము, వైద్యము

గారచెట్టు

దీనికి ఆంగ్లమున Randia uligi nosa యనిపేరు. పరీక్ష.

ఇదియొకచిన్నవిముండ్లచెట్టు దీనికి అంగుళము మొదలుకొని అంగుళమున్నరవరకు పొడవైనకట్టెలుండును. దీనిపట్ట మేఘవర్ణముగలిగియుండును. కట్టె తెల్లగనుండి మిక్కిలిగట్టిగనుండును. దీనియాకులు ఒకఅంగుళము మొదలుకొని రెండంగుళములవరకు పొడవుగలిగియుండును దీనికి పసుపుపచ్చగను, కొంచెము పసుపువన్నెగలిగిన తెల్లనిపుష్పములు ఒకటి మొదలు మూడువరకు ఒకేస్థలమునపుట్టును.

దీనిపండ్లు గుండ్రముగనైనను లేక అండాకారముగనైననుండి ౧½ అంగుళము పొడవుగలిగి యుండును. దీనిలో కపెద్దటోపీయుండును. ఈపండు సన్ననిరోమములు గలిగి పీతవర్ణముగనుండును. దీనిలోపల రెండుఅరలుండును. అందుచేతను కలపదార్థముచే చుట్టబడిన పలువిత్తనములుండును.

వాడుకొనుపద్ధతి, ఉపయోగము

ఈచెట్టుయొక్క, పట్ట పండు, పండు పైపొట్టు, అన్నియు మందులకుపయోగపడును. దీనిపండు వాంతులకన్నిటికి ఉపయోగపడును. దీనినివాడుటచే రోగికి ఏలాటికష్టము కలుగదు. దీనిపండును ఎండబెట్టిపొడిచేసి వుడుకునీళ్లలో కలిపి వాడుకొనవలెను.

యీప్రకారము ఇట్లు వచ్చువాంతులచే జీర్ణకోశమందున్న పిత్తరసము, తెమడ మొదలగునవి వెళ్లిపోవును.

మేహశూలకుల క్రిమికోష్ఠముల చే కలుగు వాపులకు, దీని పండుగుజ్జు లేపనచేసిన వాపులు తగ్గిపోవును.

జ్వరము వచ్చినపుడు బొక్కలయందును కీళ్లలోను నొప్పులు కలుగును. అట్టినొప్పులకు ఈచెట్టుపట్టను తెచ్చి ఎండబెట్టి పొడిచేసి కడుపులోనికిచ్చిన రోగికి సౌఖ్యము కలుగును.

దీనికషాయము త్రాగుటచే కడుపుతిప్పి వాంతియగును.

ఈపండును పసికడుగునయందు గంధముతీసి బొడ్డుమీద లేపనముచేసిన, మూత్రమురాకపోవుటచే కలుగుకడుపునొప్పి తక్కువగును.

గారఫలమును ఎండబెట్టిపొడిచేసి, ఆపొడిని పిండిలో కలిపి చేపలకు తినిపించిన అవి చచ్చిపోవును.

గారఫలముయందున్న గుజ్జుజీర్ణకోశమువద్దకు ప్రేగుల మలమంపుటయందు మిక్కిలి ప్రయోజనకారియని కొందరివైద్యుల అభిప్రాయము. కావునదీనిని ఎవరును వాడుకొనకీదు

కొన్ని సమయములందు స్త్రీలు, పండుయొక్కగుజ్జును ఎండించి పొడిచేసి గర్భవిచ్ఛిన్నము (గర్భస్రావము)నకు ప్రయోగింతురు.

అప్పుడప్పుడు, ఇదేపొడిని, బాలకోశరముల (పాలుత్రాగుపిల్లల) నాలుకకును పెట్టినను పాచియుండిన, వారికి దంతములు సులభముగావచ్చును. జ్వరము మొదలగు కొన్నిరోగములు పిల్లలకు అప్పుడప్పుడువచ్చుచుండును అవికూడ దీనివుపయోగమువల్ల దూరమగును.

ఊపిరితిత్తులకు వ్యాయామము

ఒకగొప్ప డాక్టరు యిట్లువ్రాయుచున్నాడు.—

మంచిఆరోగ్యముగలవానిని చూచునప్పుడు, అతడు ఊపిరిపీల్చుచున్నట్లే కనుపడడు. ఏదోయొక కారణముచేత ఊపిరిపీల్చుటలోగాని విడుచుటలోగాని వేగముహెచ్చినపుడుమాత్రమే ఎముకరొమ్ము, ఉదరము ఆడుచుండుటకనిపించును. అయినను మనఅందరిలోను నిమిషమునకు ౧౭ సార్లవంతున పీల్చినగాలిమారిపోవుచుండును.

ఈమార్పు సమాప్తియగుటకు యెంతెంతో జరుగవలసి యుండును. ఈమార్పును తెచ్చిపెట్టు యీ అనూత్రియ మొదలోబయలుదేరుచున్నది. అనూత్రియ అగుటవల్ల ఊపిరితిత్తులు విస్తరించును, ప్రక్కయెముకలు పైకిని వెలుపలికిని జరుగును, క్రోడము క్రొమ్ముననున్న ఉదరమునకును నడుమ అడ్డముగానుండు కండరభాగము; దీనిని ఆంగ్లమున డయాఫ్రం అందురు అప్పుడు క్రిందికిపోవును. ఈడయాఫ్రం అనునది చిన్నగొప్పవియున్నదైనను కండరము. ఇది ఎముకరొమ్మును ఉదరము (Abdomen) నుండి వేరుచేయును గాలిమంత్రతులవలె పనిచేయును. గట్టిగా పీల్చునపుడు యీ విధమైనంతటి యుపయోగము అప్పుడప్పుడే తెలియగా, ఉదరము మందముగ యుండును.

ఊపిరితిత్తులలోని గాలి యెప్పటికిని పూర్తిగా బైటకిపోదు ఆందులో కొంతభాగము మాత్రము ఊపిరిపీల్చు ప్రతిసారియు మార్పుపొందుచుండును.

పైదానినిబట్టి, అనేకులు దగ్గరోజులు వ్యాయామమువేయుటలో తేలిపోని, శ్రమపడుచుండుట యెందుకనవలెనంటే నాడు దీనివలన పెద్దగుటకు యెంతటిలో శ్రమ పడునను కొనివారలో కొద్దిమందియైనను ఊపిరిపీల్చుటను నిర్బంధించి వ్యాయామమును స్మరించవలెనన్నంత మొత్తమువరకును శ్రమవల్ల ఊపిరిపీల్చుటకై కలిగిన కొలదిసమయములో సత్యమైకొని అంతమాత్రము చాలును.

ఊపిరితిత్తుల ఆరోగ్యము కాపాడుటకు వాటికివ్యాయామము ఉండవలెను. ఊపిరితిత్తులలో పెద్దరోగమేదైనా కలిగితే ఊపిరితిత్తులకిరేగు ఊపిరితిత్తుల యొక్క రోగముగాని రాకుండ చేయును.

ఊపిరిపీల్చునపుడు యెల్లప్పుడును ముక్కుగుండా నే పీల్చవలయును, ఎందుకనగా ఊపిరితిత్తులకుపోవుగాలి వెచ్చనై ఆర్ద్రతప్రవేశించవలసియున్నది. ముక్కుద్వారముననే గాలిని పీల్చుటచే ఆది సిద్ధించును. అందువల్ల గాలిలోనుండు ధూళియు మొదలగు చెడుపదార్థము గాలితో ఊపిరితిత్తులలోనికి పోకుండ ముక్కు రంధ్రములలో జల్లెడపట్టబడి యందే నిలిచిపోవును.

ముక్కురంధ్రములలో గాని గొంతుకలోగాని యేమైనయడ్డమున్నయెడల పెద్దటాన్సిల్సు, అడినాయిడ్సు మొదలైనవి కలిగియున్నచో వెంటనే వానిని వైద్యునిచే పరీక్షింపించవలయును.

బిగువైన, దుస్తులనుధరించరాదు. పెరుగుచుండు బిడ్డలకిది ముఖ్యమైనది పెద్దవాండ్లు తొడిగిన నారవేసినపుడు అనుబాలురకిచ్చినచో అవి వారికేమియు గానుండుట్లుగావించవలయును.

ఏకారణముచేతగాని శిశువుకుతగినంతగాలి ఊపిరితిత్తులలోనికిపోకున్నచో, అశిశువువృద్ధిపొందజాలదు.

ప్రాణాయామముచే మనఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకు మనమేమిచేయగలము? అన్నిటికంటెను సులభపద్ధతి యేమనగా మనము ప్రతిరోజును ఊపిరిపీల్చుట అభ్యసించవలెను. ఉదయకాలము యీ అభ్యాసమునకు తగినసమయము. ఇదికేవలము మనకవసరమగు యిట్లుపీల్చుటసంభవించును.

ఇట్లుపీల్చుటలో వేళలవరొమ్ముమీద చేర్చుకొనియుండవలెను. అందువల్లరొమ్ముపై భారముతేలికపడిపోవును.

రొమ్మునిండుగ గాలిపీల్చి యీ ఉదరమును లోపలికి యిముడ్చుట పరిశ్రమపడకుండ అట్లుచేయవలెను.

మొదటిరోజే యెక్కువశ్రమపడరాదు. ౧౦ సార్లు మాత్రము గాలిపీల్చుకొనినచాలును. నిదానముగ క్రమముగా వ్యాయామమును చేసిన ప్రారంభములోనే అలసట కలుగదు. ఊపిరిపీల్చునప్పుడు మాత్రము నోటిద్వారమున పీల్చరాదు, పీల్చిన గాలిని వెలుపలికి వదలునపుడు నోటిద్వారా వదలవచ్చును. ముక్కుద్వారమున వదలినను మంచిదే.

కాంగ్రెసుజస్టిసుసభలనిషేధము

సబ్ మేజస్ట్రేటు ఉత్తరువు

నెల్లూరు జిల్లా కోవూరు తాలూకాలో బహిరంగసభలను జరుపుటకుగూర్చి కాంగ్రెసు పార్టీవారికిని, జస్టిసు పార్టీవారికిని పోటీచాల హెచ్చుగానున్నది. అందువలన జూను 30వ తారీఖు సాయంకాలము ఏపార్టీవారుగూడ సభలను జరుపగూడదని సబుమేజస్ట్రేటు ఉత్తరువుచేసెను. సభలకొరకు చాలమంది వచ్చిరిగాని ఈ యుత్తరువు ప్రకటించి తెలియగానే వారందరును వెడలిపోయిరి.

జూను 30వ తారీఖు సాయంకాలము జస్టిసు పార్టీవారు ముందుగా పురసంచారమును జరుపుటకు ఏర్పాటు చేసిరి. ప్రైవేటు భవనములో సభ జరుగునని ఆసభలో ప్రకటించిరి. ప్రైవేటు భవనములో సభజరుగునని కాంగ్రెసువారు గూడ ప్రకటించిరి. ఆరెండు పార్టీలవారును ప్రైవేటు భవనములోనే సభలు జరుపగూడదను నోటీసులు వారికందజేయబడెను.

డాన్యూబ్ అంతర్జాతీయ కమిషనులో జర్మనీ అధికారము తగ్గుట

డాన్యూబ్ అంతర్జాతీయ కమిషనునందు జర్మను సంస్థానముల ప్రాతినిధ్యమును గురించి తగాదా ఏర్పడుచున్నది. వెలయిన 1919 సంవత్సరమున జర్మను రాజ్యాంగము సవరింపబడినదాది జర్మను సంస్థానముల అధికారము తగ్గెను.

ఇంగ్లాండు ఫ్రాంసు ప్రభుత్వములీవిషయమున అంతర్జాతీయసమితి సెక్రెటరీకి జనరలుకు విజ్ఞప్తిపత్రము సమితియొక్క రాకపోకల కమిటీసలహాగైకొని తగిన ప్రాతినిధ్యము కలిగింపవలెనని కోరెను.

మదరాసులో బాలుర నేరములు, శిక్షలు హెచ్చుట

1934 సం॥న మదరాసు రాష్ట్రమందున బోర్స్టలు స్కూళ్ళు పరిపాలనగూర్చి జయిళ్ళ ఇన్‌స్పెక్టరు జనరలు లెఫ్. కర్నలు ఖాన్‌గారు ప్రభుత్వమువారికి అంపిన నివేదికలో క్రిందివి ముఖ్యాంశములు:—

అంతకుముందు సంవత్సరముకన్న నిరుడు మొత్తము సంఖ్య తగ్గినది. డైరెక్టుకమిటీలు శిక్షపొందినవారి సంఖ్య హెచ్చినది [illegible] సంఖ్య తగ్గినది. [illegible] నేరముల సంఖ్య తగ్గినది. [illegible] హెచ్చినవి. [illegible] సంఖ్య తగ్గినది. నేరముల శిక్షలసంఖ్య హెచ్చినవి.

పూర్వపు నాభామహారాజుగారి ప్రైవేటుకార్యదర్శి అరెస్టు

న్యూఢిల్లీ: జూను [illegible]

నిరంజనసింగు సాహెబు తలిబుగారు కలకత్తాలో దేశద్రోహ దినపత్రికపరిధానసంపాదకులు. [illegible] పోలీసువారిచే సోదాచేయబడి [illegible] కలకత్తాలో యీతని పయి [illegible] నేరము కేసుగలదు. నిరంజనసింగుగారు యిదివరకు నాభామహారాజుగారికి ప్రయివేటు కార్యదర్శిగా యుండియుండిరి.

ఇటలీ యుద్ధము

ఆగస్టులోనో యెప్పుడో త్వరలో ఇటలీ అబిసీనియాలకు యుద్ధము సంభవించునని భయముగనున్నది. ఇటలీ అబిసీనియాలు [illegible] తృప్తిపొందునట్లు [illegible] ఇటలీకి [illegible] మాట్లాడుటకై వచ్చిన యీడెన్‌గారు [illegible] కొనిపోయిరి.

ఫ్రాన్సులో [illegible] ఫ్రెంచి పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

[illegible]

భావనావీచికలు

—ప్రొద్దుపోనివాడు

స్త్రీ స్వాతంత్ర్యం

ఈకాలంలో యెక్కడచూచినా యింగ్లీషుచెప్పే బళ్లలో శాస్త్రచదువులు [illegible], మన ఆడవాళ్లకు మన దేశంలో స్త్రీలయిండ్లలో చాలా వలిగిపోతున్నారు. వారికి ఆర్థిక, సాంఘిక స్వాతంత్ర్యము పురుషులతో సమానమైన హక్కులు లేనే లేనివారు [illegible]. దేశం బాగుపడదు అని [illegible] ఉపన్యాసాలను పత్రికల్లో చూచినప్పుడు, ప్రత్యక్షంగా విన్నప్పుడు, నిజంగా వాళ్ళు [illegible] తెలుసుకున్నారా, లేక నేనుకలవ [illegible].

ఏమంటే సాధారణంగా మనయిండ్లలో చూస్తే మాటమాత్రం ఆ [illegible] స్వాతంత్ర్యం [illegible] చెప్పుతున్నప్పటికీ, వాస్తవంలో స్త్రీలే యింట్లో వ్యవహారాలన్నిటిలో [illegible]. [illegible] పనిజరుగదు. [illegible] కావాలని కోరితే చేతిలో డబ్బు [illegible] తీర్చబడినదిలేదు. పురుషుడు బైటతిరిగి కష్టపడి సంపాదించేదంతా యింటి వ్యవహారంకోసమే. సాధారణంగా స్త్రీలే యింటివ్యవహారాలలో పురుషులమాటకన్నా స్త్రీలమాట యెక్కువ స్వతంత్రం చూపిస్తుంది. ఇంకా యెందుకో, ఆ [illegible] స్త్రీల స్వాతంత్ర్యం కావలనే పిచ్చి అని నాకు ఆశ్చర్యంవేసేది.

ఇట్లా అంటేఒకరోజు ఒక విద్యావంతురాలితో సంభాషణవచ్చింది. [illegible] తెలుసునా? వాళ్లు [illegible] ఉండాలి. బాగా వంటచేసి పెట్టగల వాళ్లు [illegible]. బాగా చదువుకుంటారట. [illegible] ఉద్యోగం చెయ్యాలట! ఆఫీసుకుపొయ్యేవేళకు అల్లుడు వంటచేసి పెట్టాలట. [illegible] ఆఫీసునుండి వచ్చేవరకు అల్లుడు యింటిదగ్గర [illegible] వంటచేసి పెట్టవాలట!

ఓహో! యిదా స్త్రీ స్వాతంత్ర్యం యొక్క అర్థం! [illegible] స్వాతంత్ర్యం [illegible] చెయ్యవాలెనని [illegible] తెలుసుకోలేదు.

* * * *

విమానం, రేడియో పిచ్చి

ఇప్పుడు మనయిండియాలో యేమూల చూచినా విమానం, రేడియోయనేది ప్రభుత్వాధికారుల నోళ్ళల్లో నలిగిపోతున్నాది. మదరాసునుండి కరాచీకి [illegible] ప్రకారం గాయిప్పుడు టపా విమానాలు నడిపిస్తున్నారు. యింకా విమానాల ఉపయోగం యెక్కువ చెయ్యాలంటున్నారు. గ్రామప్రసార్లం [illegible] వాళ్లధర్మాలకోసం [illegible] గ్రామాలను [illegible] —అభివృద్ధియుద్యోగం [illegible] యిందుకు రేడియోలను ఉపయోగిస్తున్నారట. యిందుకోసం ప్రతిరాష్ట్రప్రభుత్వంవారుకూడా రేడియోలను ఏర్పాటుచెయ్యనాలెనని చూస్తున్నారు. ఈవిమానాలు, రేడియోలు వ్యాపింపచేయటానికి [illegible] ఏదో [illegible]. మనదేశంయింతటి [illegible]. మొదట దేశాభివృద్ధికి యెదోపెట్టుబడి [illegible] మనదేశంలో [illegible] ప్రజలు [illegible] ఇంతమాత్రం [illegible].

[illegible]

వింతలు, విశేషములు

క్రైస్తవశకాబ్దమునుగురించి కొన్ని విషయములు

౧. ఇదితప్ప ఏశతాబ్దము కూడ బుధ, శుక్ర, శనివారములందు మొదలుకాలేదు.

౨. ప్రతిక్యాలెండర్ (జ.ప్రీ.) [illegible] సంవత్సరము [illegible].

౩. జనవరినెల మొదటితేదిన దినము, అక్టోబర్ నెల మొదటితేది దినము ఒకటేయగును.

౪. సెప్టెంబరు, డిసంబరునెలల మొదటితేదీ దినము [illegible].

౫. ఫిబ్రవరి, నవంబరు, మార్చినెలలు ఒకే దినమునుండి ఆరంభమగును.

౬. మే, జూన్, ఆగస్టునెలలు ఎప్పుడును ఒకేదినమున ఆరంభముకావు.

౭. ప్రతిసంవత్సరము జనవరి మొదటితేదిన ఏదినముండునో ఆదేదినమే 31 డిసెంబరున అగును.

త్రైసెన్సులేని విమానము నడిపినందుకు జుర్మానా

1-9-1935 తేదీన బొంబాయినుండి పూనాకు లైసెన్సులేక యొకవిమానమును నడిపినందుకు [illegible]గారు పదిరూపాయల జుర్మానా విధింపబడిరి.

1,00000 బేళ్ళగడ్డివాము తగులబడుట

అహమ్మదాబాదులో సంస్థానము భవనము పై మెరుపుపడి అందులోని ఏడువేలబేళ్ల గడ్డివాము తగులబడెను. దానితో నాలుగుపెన్నకోతులుకూడ చనిపోయెను. దీనవలన రూ 100000 ల నష్టము కలిగెనని అంచనా వేయబడినది.

పాలమీద, రేడియోలమీద పెట్టేడబ్బు అలాంటివిద్య నేర్పాటుచేయ్యడానికి [illegible] చెయ్యకూడదు [illegible] విద్యావంతులు వుండడం నవనాగరికత కాదు, దేశమంతా విమానాలు, రేడియోలు వుండడం నవనాగరికతా!

ఈవిమానాలు, రేడియోలు మనదేశంలో తయారుకావు. [illegible] దేశాల్లో తయారవుతున్నాయి. [illegible] వాళ్ళయెక్కువై పోయినారు. [illegible] సంఖ్యగా ఉత్పత్తిచేసే యంత్రాలుకని పెట్టడం [illegible] యంత్రాలతో [illegible] ఏమంటే, [illegible] నాలుగు [illegible].

* * * *

మునిసిపల్ సంభావా

కాంగ్రెసులోనుంచి [illegible] వర్ణాల ప్రార్థనలు, [illegible] గాంధీమహాత్ముడు [illegible]

[illegible]

గోలకొండపత్రిక
ప్రతి సోమ, గురువారములలో ప్రకటింపబడును
సంవత్సరముచందా రూ. ౬—౦—౦
అర్ధసంవత్సరముచందా రూ. ౩—౦—౦
(అర్ధసంవత్సరముకంటె తక్కువచందా తీసికొనబడదు)
విడిపత్రిక ౦—౧—౦
ప్రాతపత్రికకు వెల ప్రత్యేకము
ప్రకటనరేట్లు ప్రత్యేకముగ వ్రాసినతె లుపబడును.
కంట్రాక్టురేట్లు చాలాసరసము గనుక వర్తకులకు మంచిలాభము.
మేనేజరు
గోలకొండపత్రిక కార్యాలయము
సుల్తాన్ బజారు—హైదరాబాదు (దక్కను)

REG No N. 45 Reg. No. M. 32

STAMP

Printed and Published by G Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad. Editor K. Balakrishna Re